

Slovenska škofovska konferenca

**NOVA UREDITEV
CERKVE V SLOVENIJI
LETA 2006**

Cerkveni dokumenti

117

Cerkveni dokumenti 117
Slovenska škofovska konferenca
NOVA UREDITEV CERKVE V SLOVENIJI LETA 2006

Slovenska škofovska konferenca

**NOVA UREDITEV
CERKVE V SLOVENIJI
LETA 2006**

Družina
Ljubljana
2007

Slovenska škofovska konferenca, NOVA UREDITEV CERKVE V SLOVENIJI LETA 2006. Lektorirala Ana Miklavčič. Uredil in spremno besedo napisal Rafko Valenčič.

Zbirko CERKVENI DOKUMENTI izdaja Družina, d. o. o., Urednik: Rafko Valenčič. Uredništvo: Trubarjeva 80, 1000 Ljubljana. Uprava: Družina, d. o. o., Krekov trg 1, 1000 Ljubljana, SLO. Za založbo: dr. Janez Gril.

© Slovenska škofovska konferenca.

Prva izdaja

Izdala: Slovenska škofovska konferenca.

Založila: Družina, d. o. o.

Odgovarja: dr. Janez Gril

Tisk: Tiskarna Formatisk d. o. o.

Natisnjeno 1500 izvodov

Oktober 2007

Vse informacije o knjigah založbe Družina dobite na internetu: **<http://www.druzina.si>**

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

272(497.4)"2006"

NOVA ureditev Cerkev v Sloveniji leta 2006 / [izdala] Slovenska škofovska konferenca ; [uredil in spremno besedo napisal Rafko Valenčič]. - Ljubljana : Družina, 2007. - (Cerkveni dokumenti ; 117)

ISBN 978-961-222-689-3 (Družina)

ISBN 978-961-90047-5-3 (Slovenska škofovska konferenca)

1. Valenčič, Rafko

235353600

Spremna beseda

Leto 2006 je v naši zgodovini zaznamovano s 15. obletnico državne samostojnosti. S hvaležnostjo se spominjamo zgodovinskega trenutka, ko smo po Božji previdnosti začeli pisati svojo zgodovino v svojo knjigo, ne več v knjigo skupaj s kakim drugim narodom. In v istem letu je papež Benedikt XVI. enkratno posegel v življenje Cerkve v Sloveniji. Ustanovil je tri nove škofije, imenoval nove škofove – prve ordinarije; mariborsko škofijo je povzdignil v nadškofijo in metropolijo ter imenoval novega mariborskega pomožnega škofa.

Zgodovinski dogodki so za nami. Spremljali smo jih in doživljali. Veliko smo o njih govorili, pisali, brali gledali po televiziji in poslušali po radiu. Dogodki so časovno za nami, a kot obveznost so pred nami. Zastaviti moramo vse svoje moči, da v polnosti zaživijo in obrodijo zelene sadove.

Pred seboj imamo zbirko Cerkvenih dokumentov št. 117. Slovenska škofovska konferenca je naročila pristojnemu uredništvu, da zbere vse dokumente o novi ureditvi Cerkve v Sloveniji in imenovanju novih škofov. Uredništvo je to izpolnilo ne le »ad perpetuam rei memoriam«, marveč tudi zato, da so izvorni dokumenti v latinščini in slovenskem prevodu dostopni vsakomur, ki se zanje zanima ali jih bo pri svojem znanstvenem delu potreboval.

Zbrane listine naj budijo v nas čut hvaležnosti do Boga, ki po svoji previdnosti daje nove naslove zgodovini vesoljne Cerkve in Cerkve v Sloveniji; čut hvaležnosti do Petrovega naslednika Benedikta XVI., ki je po posredovanju apostolskega nuncija v Sloveniji msgr. Santos-a Abril-a y Castellója prisluhnil našim pastoralnim potrebam, predloge sprejel in s svojo apostolsko oblastjo odločil, da jih uresničimo. Zahvala naj velja tudi posebni pripravljalni komisiji, ki je v imenu škofovske konference pripravila potreben strokovni elaborat za

Državno tajništvo in pristojne kongregacije v Rimu. Ne nazadnje smo hvaležni vsem, ki so proces nove cerkvene preureditve v Sloveniji spremljali z molitvijo.

V Mariboru, na praznik Brezmadežne, 8. decembra 2006.

*dr. Franc Kramberger
nadškof in predsednik SŠK*

I.

PREDLOGI IN URESNIČITVE

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

Conferentia episcoporum Sloveniae

Ljubljana, 7 novembre 2005

Sua Eminenza Rev.ma
Angelo Card. SODANO
Segretario di Stato
VA - 00120 CITTA DEL VATICANO

Eminenza Reverendissima,

mi prego di rivolgermi a Lei per riproporre all'attenzione della Santa Sede la questione della ridistribuzione delle circoscrizioni ecclesiastiche in Slovenia.

Come Le é ben noto, fu desiderio del compianto papa Giovanni Paolo II, dopo la sua prima visita in Slovenia nel 1996, verificare se le condizioni della Chiesa e della società slovena fossero mature per una revisione dei confini delle attuali Diocesi. Dopo aver istituito una Commissione *ad hoc*, la Conferenza Episcopale Slovena (CES) il 30 dicembre 1998 presentò alla Segreteria di Stato uno studio documentato storicamente, demograficamente e pastoralmente sulle possibilità di erigere nuove Diocesi nella regione ecclesiastica slovena, proponendo anche i nuovi confini e le nuove sedi episcopali.

A distanza di anni, la CES ha nuovamente rivalutato la questione durante due Assemblee Ordinarie del 20 giugno e 26 settembre u.s. Nel corso di alcuni mesi si é avviata la consultazione a diversi livelli della Chiesa locale, mentre la Commissione *ad hoc*, nuovamente istituita a Ljubljana, e l'Ufficio Pastorale di Maribor aggiornavano tutti i dati della Relazione presentata nel 1998. Sulla base di questa intensa ricerca, dopo aver esaminato con cura la relazione consegnata alla CES il

20 ottobre u.s., i Vescovi hanno deciso all'unanimità di sottoporre all'attenzione della Segreteria di Stato codesto studio con la proposta di erezione di nuove sedi episcopali a Novo mesto, Celje e Murska Sobota.

Eminenza, a nome della Conferenza Episcopale che rappresento, ritengo di poter affermare che sia la realtà ecclesiale che quella socio-politica del Paese sono mature per una revisione dei confini diocesani. Sono altresì certo che la decisione della Santa Sede, qualunque essa sia, favorirà la comunione ecclesiale e la vita pastorale della nostra Chiesa locale, perché possa compiere fino in fondo la missione che le è affidata per la salvezza del mondo.

Profitto della circostanza per confermarmi con sensi di profondo ossequio, dell'Eminenza Vostra Reverendissima devotissimo nel Signore

Mons. Franc Kramberger
Vescovo di Maribor
Presidente della Conferenza Episcopale Slovena

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

Conferentia episcoporum Sloveniae

Ljubljana, 7. novembra 2005

Sua Eminenza Rev.ma
Angelo Card. SODANO
Segretario di Stato
VA - 00120 CITTA DEL VATICANO

Eminenca!

V čast mi je, da se smem obrniti na Vas, da bi Sveti sedež skrbno preučil vprašanje razdelitve cerkvenih meja v Sloveniji.

Kot Vam je znano, je bila želja pokojnega papeža Janeza Pavla II. po njegovem prvem obisku v Sloveniji leta 1996 ugotoviti, ali so razmere v Cerkvi v Sloveniji in v slovenski družbi zrele za preureditev meja dosedanjih škofij. Potem ko je Slovenska škofovska konferenca (SŠK) ustanovila posebno komisijo *ad hoc*, je na osnovi zgodovinskih, demografskih in pastoralnih podatkov 30. decembra 1998 predstavila Državnemu tajništvu posebno študijo glede možnosti ustanovitve novih škofij v Slovenski cerkveni pokrajini ter predlagala tudi nove meje in škofijska središča.

Po nekaj letih je Slovenska škofovska konferenca vnovič razpravljala o tem vprašanju na rednih sejah 20. junija in 26. septembra 2005. Več mesecev so potekala posvetovanja na raznih ravneh krajevne Cerkve, medtem ko sta *ad hoc* vnovič ustanovljena komisija v Ljubljani in Pastoralni urad v Mariboru dopolnjevala vse podatke, ki so bili predloženi leta 1998. Škofje so na osnovi tako obširne raziskave in po skrbni preučitvi Slovenski škofovski konferenci predloženega poročila 20. oktobra enoglasno sklenili, da Državnemu tajništvu posre-

dujejo opravljeno raziskavo in predložijo ustanovitev novih škofijskih sedežev v Novem mestu, Celju in Murski Soboti.

V imenu Slovenske škofovske konference, ki ji predsedujem, Vam, eminenca, zagotavljam, da so tako cerkvene kot družbenopolitične razmere v Sloveniji zrele za prenovitev škofijskih meja. Prav tako sem prepričan, da bo odločitev Svetega sedeža, kakršna koli že bo, v korist cerkvenemu občestvu in pastoralnim prizadevanjem v krajevni Cerkvi, da bo lahko v polnosti spolnjevala poslanstvo, ki ji je zaupano za odrešenje ljudi.

Ob tej priložnosti zagotavljam Vaši eminenci svoje globoko spoštovanje – v Gospodu vdani

*msgr. Franc Kramberger
mariborski škof,
Predsednik Slovenske škofovske konference*

RAZGLASITEV NOVE NADŠKOFIJE IN NOVIH ŠKOFIJ

Nadškofijski ordinariat v Ljubljani
7. aprila 2006

GOVOR NJEGOVE EKSCLENCE msgr. SANTOSA ABRILA Y CASTELLÓJA, apostolskega nuncija v Sloveniji

Spoštovana ekscelenca nadškof monsinjor Alojz Uran, ekscelenci, monsinjor Andrej Glavan in Anton Jamnik, spoštovani vsi novinarji in predstavniki medijev, spoštovane gospe in gospodje!

Najprej vas vse iskreno pozdravljam in se vam zahvaljujem, da ste se udeležili te tiskovne konference. Zbrali smo se, da bi vam posredoval nekaj pomembnih odločitev papeža Benedikta XVI., ki se nanašajo na prestrukturiranje Cerkve v Sloveniji.

Ko so bila opravljena interna posvetovanja po škofijah in so škofje na podlagi te-teh predstavili svoje predloge, preučeno pa je bilo tudi ugodno mnenje Apostolske nunciature, je sveti oče sprejel naslednje ukrepe:

Prvič: V Sloveniji se ustanovijo tri nove škofije: v Celju, Murški soboti in v Novem mestu.

Drugič: Mariborska škofija se povzdigne v nadškofijski sedež kot glava nove cerkvene pokrajine.

Tretjič: Sveti oče je za prvega mariborskega nadškofa imenoval monsinjorja Franca Krambergerja, doslej odrinarija te škofije.

Četrtrič: Za vodenje nove škofije v Novem mestu je imenoval kot prvega škofa monsinjorja Andreja Glavana, doslej ljubljanskega pomožnega škofa.

Za škofa škofije Celje je bil izbran monsinjor Anton Stres, doslej mariborski pomožni škof.

Za vodenje škofije v Murski Soboti pa je sveti oče imenoval monsinjorja Marjana Turnška, ravnatelja v bogoslovnem semenišču in profesorja na Teološki fakulteti – Enota Maribor.

Odslej bo torej ljubljanska nadškofija imela dve sufraganski škofiji: koprsko in novomeško, ki bosta skupaj z ljubljansko tvorile ljubljansko cerkveno pokrajino.

Mariborska nadškofija pa bo imela kot sufraganski škofiji Celje in Mursko Soboto, ki bodo skupaj z novo nadškofijo oblikovale mariborsko cerkveno pokrajino.

Vsem novoimenovanim izrekam svoje čestitke in najboljše želje. Obenem pa bi rad poudaril, da gre, kot je jasno razvidno, za zelo pomembne odločitve za zgodovino Cerkve v Sloveniji.

Sedaj prepuščam besedo monsinjorju Alojzu Uranu, ljubljanskemu nadškofu.

Ljubljana, 7. aprila 2006.

IZJAVA

msgr. ALOJZA URANA,

ljubljskega nadškofa in metropolita,

ob razglasitvi novih škofij v Cerkvi v Sloveniji

Ob razglasitvi preureditve slovenske cerkvene pokrajine, bi se rad zahvalil Svetemu sedežu kot tudi vsem sodelavcem, ki so v preteklih letih pripravljali današnji dogodek, ki ima velik pomen ne samo za Cerkev v Sloveniji, ampak tudi za našo državo. Ustanavljanje škofij ni pogost pojav – zanj morajo obstajati določeni pogoji.

Ljubljanska škofija je bila ob 500-letnici obstoja (leta 1961) povišana v nadškofijo. Škofije so bile združene v Slovensko cerkveno pokrajino ali metropolijo (ustanovljena je bila 22. novembra 1968). Metropolija je bila slovesno razglašena 19. marca 1969. Dobila je ime ljubljanska, za prvega metropolita pa je bil imenovan nadškof dr. Jožef Pogačnik.

Katoliška Cerkev v Sloveniji je ob nastanku samostojne slovenske države obsegala tri škofije: ljubljansko (ustanovljeno 1461), mariborsko (ustanovljeno 1228) in koprsko (ki ima svoje korenine od 6. stoletja dalje). Že ob ustanovitvi samostojne Slovenske škofovske konference (19. februarja 1993) je bila izražena misel o preureditvi cerkvene pokrajine, kar je podprl tudi Sveti sedež. Ustanovljena je bila komisija, ki je začela zbirati gradivo in razmišljati o možnostih in načinih urejanja pomembne naloge. Nazadnje je dozorela odločitev.

Slovenska škofovska konferenca je z odlokom nadškofa dr. Franca Rodeta, predsednika Slovenske škofovske konference, 24. aprila 1998 ustanovila medškofijsko posvetovalno komisijo za ustanovitev novih škofij. Njena naloga je bila opredeljena v ustanovnem aktu tako, da prouči vprašanja, koliko, kje in v kakšnih mejah naj bi obstajale nove škofije. Vendar se zamisel še ni uresničila.

Ko je v letu 2005 prišlo na ravni Slovenske škofovske konference ponovno na površje vprašanje oblikovanja novih škofij v Slovenij, je pristopila k temu vprašanju vsaka škofija pose-

bej. Koprška škofija se je odločila, da ostane še naprej v dose-
danjem obsegu, ljubljanska nadškofija po obširnih posveto-
vanjih in po prejetih dodatnih usmeritvah, da na njenem ozem-
lju nastane nova škofija s sedežem v Novem mestu, maribor-
ska pa, da na njenem ozemlju nastaneta dve novi škofiji
s sedežema v Celju in Murski Soboti.

Danes je sveti oče Benedikt XVI. potrdil ta predlog in ime-
noval tri nove ordinarije v Cerkvi v Sloveniji. Na ta način je
sedaj sestavljena iz šestih škofij: poleg Ljubljane, Maribora in
Kopra imamo še Novo mesto, Celje in Mursko Soboto. Obe-
nem je mariborsko škofijo povišal v nadškofijo in drugo slo-
vensko metropolijo.

Zavedamo se, da razglasitev novih škofij še ne pomeni tudi
njihovega takojšnjega in popolnega delovanja. Potrebno bo
vložiti veliko naporov in sodelovanja škofov, duhovnikov, redov-
nikov in redovnic, pa tudi vernikov in drugih ljudi dobre volje,
da bodo nove škofije mogle izpolniti naloge, ki bodo v korist
vsem. Potrebno je zaupati tudi v delovanje Božjega Duha v zgo-
dovini in imeti pred očmi predvsem pozitivne vidike: večjo pre-
glednost škofije, boljši stik med župnijami in škofijo, bolj nepo-
sredno vodenje škofije, povečanje zavesti pripadnosti škofiji in
s tem povečanje zavzetosti za sodelovanje, bolj neposreden stik
škofa z verniki ...

Novim škofijam v Novem mestu, Celju in Murski Soboti
iskreno čestitam, vsakemu ordinariju posebej izrekam najbolj-
še želje in zagotavljam molitveno povezanost. Prav tako iskren-
o čestitam novemu mariborskemu nadškofu in metropolitu
msgr. dr. Francu Krambergerju in mu želim da bi novo metro-
polijo modro vodil v povezanosti z vso Cerkvijo v Sloveniji.

Na poseben način se iskreno zahvaljujem dosedanjemu
ljubljskemu pomožnemu škofu in generalnemu vikarju msgr.
Andreju Glavanu za sodelovanje pri nošenju bremen in vo-
denju ljubljanske nadškofije. Želim mu, da bi z odprtim srcem
sprejel vse Božje navdihe pri izpolnjevanju novih nalog, ki mu
jih je sveti oče Benedikt XVI. z imenovanjem zaupal, da bi mogel
čim bolj pričevati za razpoložljivost Božjemu klicu, kakor izhaja
iz njegovega gesla: *»Karkoli vam reče, storite.«*

II.

MARIBORSKA NADŠKOFIJA IN METROPOLIJA

MARIBORSKA NADŠKOFIJA IN METROPOLIJA

Nadškof – metropolit: dr. Franc Kramberger

Pomožni škof: dr. Jožef Smej

Pomožni škof in generalni vikar: dr. Peter Štumpf

Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika

Župnije: 143

Prebivalci: 422.187

Katoličani: 359.202 oz. 85,1 % prebivalcev nove nadškofije.

V mariborski nadškofiji živi 22,4 odstotka slovenskih vernikov (52,1 % vernikov dosedanje mariborske škofije)

Duhovniki: 153

Redovniki: 59

Redovnice: 41

Dekanije: 12 – Maribor, Dravograd – Mežiška dolina, Dravsko polje, Jarenina, Lenart v Slovenskih goricah, Ptuj, Radlje – Vuzenica, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Stari trg, Velika Nedelja, Zavrč

Ozemlje: 18,2 % Slovenije (49,9 % površine dosedanje mariborske škofije)

Škofijsko Marijino svetišče: Ptujška Gora

USTANOVITVENA BULA MARIBORSKE NADŠKOFIJE IN METROPOLIJE

**Benedictus episcopus servus servorum Dei
ad perpetuam rei memoriam.**

Sacrorum Antistites Provinciae Ecclesiasticae Labacensis, maiori spirituali Christifidelium bono studentes consule-re, audita Conferentia Episcoporum Sloveniae, ab hac Aposto-lica Sede unanimo consensu postulaverunt ut, dismembratis territoriis memoratae Provinciae, quae multitudine civium ac numero dioecesium suffraganearum eminent, nova Provincia Ecclesiastica Mariborensis constitueretur atque dioecesis eiusdem nominis ad archidioecesis dignitatem eveheretur. Nos vero pro gravissimo, quo fungimur, munere solliciti de cunctis particu-laribus Ecclesiis deque omnium animarum salute, praehabito faventi voto Venerabilis Fratris Sanctis Abril y Castelló Archie-piscopi titulo Tamadensis et in eadem Natione Apostolici Nun-tii, de consilio Congregationis pro Episcopis admotae postula-tioni libenter concedendum esse putavimus. Summa igitur Nostra potestate quae sequuntur decernimus. Sedem episco-palem **Mariborensem** a metropolitico iure Ecclesiae Labacensis seiungimus et ad gradum archiepiscopalis metropolitanae Sedis evehimus, cui proinde iura et privilegia cuncta conferi-mus, quibus ceterae metropolitanae Sedes ad normam iuris fruuntur. Nova condita Provincia Ecclesiastica Mariborensis efformabitur metropolitana Ecclesia eiusdem nominis atque dioecesibus Celeiensi et Sombotiensi. Insuper Mariborensem pro tempore sacrorum Antistitem archiepiscopali dignitate augemus et gradu Metropolitae insignimus iuribus ac privile-giis cumulatum, quae in catholico orbe sunt secundum cano-num normam ceteris Metropolitis, dum aequalibus etiam of-ficiis cumulamus oneribusque obstringimus quibus ipsi quo-que gravantur. Praeterea Sedis Mariborensis nunc Praesulem, Venerabilem Fratrem **Franciscum Kramberger**, ad archiepi-scopalem dignitatem et gradum Metropolitae promovemus,

quem iuribus quoque exornamus ac privilegiis, quibus potiuntur alii Metropolitae, at oneribus similiter nectimus et officiis, quibus iidem subiciuntur. Quae praescriptissimum perficienda committimus memorato Venerabili Fratri Sancti Abril y Castelló, eidem tribuentes necessarias et opportunas facultates quemlibet alium delegandi virum in ecclesiastica dignitate constitutum, onere imposito mittendi sincerum exemplar actus effectae executionis Congregationi pro Episcopis. Hanc denique Constitutionem Nostram nunc et in posterum ratam esse volumus, contrariis quibuslibet rebus non obstantibus. Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus Nostri primo.

ANGELUS card. SODANO
Secretarius Status

IOANNES B. card. RE
Congr. pro Episcopis Praefectus

Leonardus Erriquenz, Protonot. Apost
Franciscus Bruno, Protonot. Apost

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov v trajen spomin zadeve.

Predstojniki posvečenih oseb Ljubljanske cerkvene pokrajine, prizadevajoč si za večji duhovni blagor vernikov, so vprašali za svet Slovensko škofovsko konferenco in so potem enodušno in soglasno zaprosili Apostolski sedež, da bi razdelili ozemlje imenovane pokrajine, ki ima veliko število prebivalcev in tudi sufraganskih škofij ter da bi ustanovili novo Mariborsko cerkveno pokrajino, in škofijo istega imena povzdignili na dostojanstvo nadškofije. Mi, ki imamo težko službo skrbeti za vse delne Cerkve kakor tudi za blagor vseh duš, smo najprej prejeli ugodno mnenje prečastitega brata Santosa Abrila y Castellója, naslovnega nadškofa tamadskega in apostolskega nuncija v Sloveniji, nato pa smo po nasvetu Kongregacije za škofo presodili to, da rade volje ugodimo omenjeni nam predloženi prošnji. Zatorej v polnosti naše najvišje oblasti določamo, kot sledi.

Mariborski škofijski sedež izločimo od metropolitanskega prava Ljubljanske Cerkve in ga povzdignemo na stopnjo nadškofijskega metropolitanskega sedeža. Temu sedežu hkrati dodeljujemo vse pravice in prednosti, ki jih po določbi prava imajo drugi metropolitanski sedeži. Tako iz vsega srca želimo, da se tam vsa cerkvena skupnost razcveti v večji blagor vernikov. Na novo ustanovljena Mariborska cerkvena pokrajina se bo izoblikovala v metropolitansko Cerkev z istim imenom in s celjsko in murskosoboško škofijo. Vrh tega vsakokratnega mariborskega vladiko obdarimo z nadškofovskim dostojanstvom in ga odlikujemo z redom metropolita z vsemi pravicami in prednostmi, ki po katoliškem svetu po določbah kánonov pripadajo drugim metropolitom. S tem mu hkrati nalagamo enake dolžnosti in ga zavezujemo z bremeni, ki težijo tudi druge enake.

Potemtakem sedanjega višjega svečenika mariborskega sedeža, prečastitega brata **Franca Krambergerja**, povzdignemo na nadškofovsko dostojanstvo in na stopnjo metropolita. Hkrati mu podeljujemo pravice in prednosti, ki jih imajo dru-

gi metropolitni; zavezuje ga pa tudi z dolžnostmi, ki so tudi istim naložene. Da se izpolni, kar smo predpisali, jih prepustimo imenovanemu prečastitemu bratu Santosu Abrilu y Castellóju. Podeljujemo mu potrebne in ustrezna pooblastila, da lahko izvršitev omenjenega poveri tudi naprej katerega koli že postavljenemu cerkvenemu dostojanstveniku. Ta pa ima nalogo, da Kongregaciji za škofo pošlje pristen izvod o opravljeni izvršbi. Končno hočemo, naj bo ta naša konstitucija sedaj in v prihodnje pravnomočna. Vse, kar temu kakor koli nasprotuje, nima veljave.

Dano v Rimu, pri Svetem Petru, dne sedmega aprila, leta Gospodovega dva tisoč šestega, v prvem letu našega papeževanja.

Angelo kard. SODANO
državni tajnik

Giovanni Battista kard. RE
prefekt Kongregacije za škofo

Leonardo Erriquez, apostolski protonotar
Francesco Bruno, apostolski protonotar

HOMILIJA

msgr. SANTOSA ABRILA Y CASTELLÓJA, apostolskega nuncija ob razglasitvi mariborske nadškofije in metropolije

Maribor - stolnica
24. septembra 2006

Spoštovana ekscelenca monsinjor Franc Kramberger, novi mariborski nadškof, spoštovana ekscelenca monsinjor Alojz Uran, ljubljanski nadškof, in vsi sobratje v škofovski službi, spoštovani gospod župan mesta Maribor, predstavniki državnih in lokalnih oblasti, predstavniki diplomatskega zbora, duhovniki, redovnice in redovniki, bogoslovci, predragi vsi bratje in sestre.

1. Z velikim veseljem smo se danes zbrali v tej lepi stolnici svetega Janeza Krstnika, da bi prisostvovali nadvse pomembnemu dogodku. Razloga za naše veselje sta dva: Cerkev oziroma božje ljudstvo vzhodnega dela slovenske zemlje se bo povezalo v novo cerkveno strukturo in bo povzdignjeno v nadškofijo pod vodstvom njegove ekscelence monsinjorja Franca Krambergerja kot novega nadškofa.

Drugi razlog našega veselja pa je, da obhajamo razglasitev mariborske nadškofije na Slomškovo nedeljo. Prav letos namreč mineva sto šestdeset let od njegovega škofovskega posvečenja. Anton Martin Slomšek – kako čudovit lik duhovnika, škofa, pisatelja, človeka, ki je ljubil svojo domovino, svojo kulturo in svoj jezik! To so tudi razlogi, zakaj je Slomšek tako priljubljen ne le na tem območju, ampak v vsej Sloveniji.

2. Naša Cerkev je v tem letu doživela zgodovinske spremembe, kakršnih doslej še ni. Leto dva tisoč šest se bo zapisalo v zgodovino kot izjemno: ustanovitev treh novih škofij (dvakrat več kot prej), trije novi naslovni škofje, ki so z velikim elanom

prevzeli vodstvo novih škofij, posvečena sta bila dva nova pomožna škofa, ki sta močno obogatila ljubljansko in mariborsko eklezialno skupnost.

Vrhunec vseh teh cerkvenih dogodkov pa obhajamo danes tu v Mariboru z razglasitvijo druge nadškofije v Sloveniji – to je mariborske nadškofije – ki bo odslej tako kot ljubljanska tvorila še eno cerkveno pokrajino, **še eno versko središče za boljšo animacijo krščanskega življenja**. Zato se veselimo teh sprememb. Vsi ti premiki v zunanji strukturi cerkvene organizacije niso bili izvedeni zato, da bi izkazali čast mestom ali osebam. Namen vseh teh sprememb je bil, **da bi božjemu ljudstvu služili bolj od blizu, da bi se ustvaril nov dinamizem, in bi tako spodbudili ponovni zagon krščanskega življenja v slovenskem človeku**. Tudi v papeževi buli, ki jo bomo kmalu prebrali, se je sveti oče Benedikt XVI. izrazil podobno: *»Nova nadškofija je bila ustanovljena za večje dobro vernikov.«* Tako sveti oče.

3. Na tej poti utrjevanja božjega ljudstva v veri nam je blaženi Slomšek prečudovit zgled. V prvem berilu iz Sirahove knjige smo slišali povabilo: *»Hvaliti hočem vrle može. /.../ Mnogo časti jim je dodelil Najvišji, njegovo veličastvo od dawnine. Bili so svetovalci s svojo razumnostjo, /.../ modri govorniki v svojih knjigah, /.../ izumili so pesmi po pravilih in napisali modre izreke; bili so možje bogati in opremljeni z božjo močjo.«* Če kdo, potem je bil takšen mož prav Slomšek. In še pravi svetopisemski pisatelj Sirah: *»Njihova telesa so bila pokopana v miru, a njih ime živi od roda do roda«* (prim. Sir 44,1 – 7,13–15).

Da, duhovna dediščina blaženega Slomška, čigar blagoslovljeno telo počiva v kapeli te stolnice, kjer se je v molitvi zaustavil tudi pokojni papež Janez Pavel II., ostaja za nas zaklad brez primere, ki ga je treba ohranjati in ceniti. Nova nadškofija je skupaj z murskosoboško in celjsko škofijo še na poseben način poklicana, da živi iz te neprecenljive Slomškove dediščine, **ki mora tudi danes povezovati vsa tri območja v skupno in enakovredno občestvo oseb ter poživljati nenehno utrjevanje krščanskega življenja v vseh svojih sinovih in hčerah**.

Ob pogledu na blaženega Slomška so tudi vsi sinovi in hčere nove cerkvene pokrajine povabljeni, da **poglobijo svojo vero** in se **zavežejo resničnemu krščanskemu življenju**; takšne-

mu, kot ga je živel apostol Pavel, ki nam ga je opisal v drugem berilu: »Dober boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil. Odslej mi je pripravljena krona pravice, ki mi jo bo dal oni dan Gospod, /.../ pa ne le meni, ampak tudi vsem, ki v ljubezni pričakujejo njegov prihod« (prim. 2 Tim 4,6–8,17–18).

4. Prilika, ki smo jo poslušali v današnjem evangeliju, je še posebej primerna za zgodovinski trenutek, ki ga živimo vsi in ga živi na poseben način Cerkev severovzhodne Slovenije. Lahko bi rekli, da je Jezus morda dobil navdih za to priliko prav v prekrasnih štajerskih in prekmurskih goricah ... Gre za podobo, ki je lahko za vas zgled, če ne celo izziv: »Jaz sem prava vinska trta. /.../ Jaz sem trta, vi mladike. /.../ Ostanite v meni in jaz v vas. Kakor mladika sama od sebe ne more roditi sadu, če ne ostane na trti, tako tudi vi ne, če ne ostanete v meni« (prim. Jn 15,1–8).

Nujnost naše povezanosti s Kristusom, če hočemo obroditi sad, se postavlja pred nas kot ponovno povabilo, da bi bili zvesti temu, čemur je bil Slomšek, ki je v tej škofiji – katere sedež je sam prenesel na ta kraj – s tolikšno pastoralno vztrajnostjo delal za Cerkev, ki bo zvesta Kristusu in svojim krajevnim tradicijam, za veselo in izobraženo Cerkev, za Cerkev, v kateri bodo vsi člani, od duhovnikov do vernikov, čutili dostojanstvo svojega položaja.

Ohranjanje Slomškove dediščine je tudi danes klic k zvestobi pod vodstvom pristojnih škofov; je klic k spoštovanju doprinosov vseh in k upoštevanju in sprejemanju konstruktivnih predlogov vseh članov treh škofij, ki sestavljajo novo cerkveno pokrajino. Na ta način se bo vedno bolj krepila njena notranja skladnost in Slomškova dediščina bo vedno bolj živa.

5. Pred nekaj dnevi je sveti oče sprejel novega slovenskega veleposlanika pri Svetem sedežu. V svojem nagovoru je izrekel čudovite besede o vaši deželi:

»Že od prvih stoletij krščanstva, je moč evangelija delovala na slovenskih tleh.« In potem, ko je omenil svetega Viktorina Ptujkega in svetega Maksima, je dodal: »In kako bi mogli, da bi se ne spomnili na lik škofa, kakršen je bil blaženi Slomšek, ki je še nedavno tega s svojim dragocenim delom toliko prispeval k

narodnemu preporodu kot vzgojitelj slovenskega naroda. «V njem (v tem narodu namreč), »se krščanstvo in narodna identiteta tesno prepletata.« Papež je nato zrazil še svoja voščila in želje, da bi nove generacije imele možnost, živeti v pogojih, ki so odprti za vero in da bi jim bilo omogočeno spoznavanje vrednot, na katerih se je Slovenija oblikovala, saj bi se drugače izgubil del narodne identitete. Besede, ki ne potrebujejo komentarja.

6. Preden zaključim svoje razmišljanje, mi dovolite, prosim, da namenim svojo besedo še novemu nadškofu. Vsi vemo, spoštovana ekscelenca in sobrat, monsinjor Kramberger, da je bil začetek vaše službe zaznamovan z velikimi težavami in trpljenjem. **Tudi vi ste »dobojevali dober boj vere«. Danes se vsi veselimo z vami kot prvim mariborskim nadškofom.** Gospoda prosimo, naj vam še podeli moči za veselo in rodovitno služenje v tej Cerkvi, ki gleda na vas s spoštovanjem in ljubeznijo.

Ta Cerkev pričakuje od Vas, da boste še naprej pomagali premagovati trenutne težave in da boste s svojim zgledom dopolnili zgled svojega blaženega predhodnika Slomška. Trdno verjamemo, da boste imeli za vse, duhovnike in vernike – tako svoje nadškofije kot ostalih dveh škofij – tisto očetovsko srce in tisto odprtost duha, ki sta odsev dobrote Dobrega pastirja.

Naj zaključim s kratko mislijo iz Slomškovih Drobtinic, ki velja za nas vse: »Kdor svojih prednikov ne časti, njih vrli naslednik biti ne zasluži. Hvalimo torej, dragi prijatelji, sloveče može, rodoljube naše, ponavlja je njih spomin!« Amen.

GOVOR

msgr. dr. FRANCA KRAMBERGERJA, mariborskega nadškofa in metropolita ob razglasitvi mariborske škofije in metropolije

Maribor stolnica,
24. september 2006

Spoštovani apostolski nuncij, sobratje v škofovski, duhovniški in redovniški službi, sestre redovnice; spoštovani predstavniki državne – republiške in občinske – mestne oblasti, drugi odlični gostje, dragi bratje in sestre.

Stari latinci so rekli: *Finis coronat opus*. – Konec je krona dela. Z današnjo slovesno razglasitvijo mariborske nadškofije in metropolije končujemo in hkrati kronamo vsa letošnja dogajanja ob ustanovitvi novih škofij, posvetitvi in ustoličenju novih škofov ordinarijev ter posvetitvi novega mariborskega pomožnega škofa. Sedaj pa se začenja tisto, za kar se je vse to zgodilo – pastoralno, versko, duhovno, tudi kulturno in narodnostno delo po smernicah 2. vatikanskega cerkvenega zbora, našega plenarnega pastoralnega zbora ali »slovenske sinode«. Začenja se poglobljeno delo kot odgovor na znamenja in izzive v naši sedanosti za prihodnost naše nadškofije in Cerkve v Sloveniji. Dogodki, ki smo jih doživeli in slovesno obhajali, nas obvezujejo, da novi pravni ureditvi naše Cerkve damo nov način in vsebino našega delovanja, uresničenje novih odnosov med škofi, duhovniki, pastoralnimi sodelavci in vsemi verniki. Z letošnjim dogajanjem Cerkev v Sloveniji doživlja svojo mladost in novost, vitalnost ali življenjsko moč za »novo evangelizacijo«. S papežem Janezom XXIII. lahko rečemo, da so vsi ti dogodki »aggiornamento« – posedanjenje Cerkve v našem narodu. Cerkev naj bi zaživela z novo močjo v vseh naših škofijah, v vseh župnijah, v vsaki družini, v vsakem verniku. To ne

pomeni klerikalizacije družbe ali triumfalizma Cerkve med nami, marveč nenehno prizadevanje, da bi Cerkev pri nas, se pravi mi vsi zaživelci še bolj avtentično evangeljsko življenje.

Bratje in sestre, moj namen ni, da bi ob današnjem slavlju v programskem nagovoru razgrnil pastoralne načrte. Te že imamo. Evangelij je naš program. Drugi vatikanski koncil in naš Plenarni zbor, to so naši načrti. In uresničenje tega je in bo naš pastoralni napor iz dneva v dan, iz leta v leto. To bodo naši odgovori na znamenja in izzive našega časa.

Ob današnjem slavlju se želim zahvaliti, skupaj z vsemi zapeti zahvalno pesem: Tebe Boga hvalimo!

Dá, najprej: Hvala Bogu. On vodi zgodovino Cerkve, tudi Cerkve v Sloveniji. On piše nove naslove in začenja nova poglavja. Po Božji previdnosti je naš narod začel pred 15. leti pisati svojo zgodovino z naslovom: Samostojnost in državnost Slovenije. In letos smo zapisali v to knjigo: Regionalna preureditev Cerkve v Sloveniji. To je Božji dar, za katerega smo najprej hvaležni Bogu.

Hvaležni smo bl. škofu Antonu Martinu Slomšku, čigar 160. obletnico škofovskega posvečenja obhajamo prav letos. Vsi se zavedamo, da brez njegovega dela, ki ga je opravil s prenosom škofijskega sedeža iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor (1859. leta), danes ne bi imeli kaj obhajati in slaviti. On je takrat vzel v roke zemljevid Evrope in na njem zarisal v okviru Salzburške nadškofije mariborsko škofijo, ki je letos postala nadškofija in metropolija. Prav je, da ta zgodovinski dogodek razglašamo prav na Slomškovo nedeljo, ki letos sovpada z dnevom njegove smrti. *»Tri mesta so mi najdražja: Salzburg in Oglej, od koder so prihajali k nam misijonarji in našim prednikom oznanili evangelij, prinesli krščanstvo; in tretje najdražje mesto je novo nastali Maribor, kot novo škofijsko mesto.«* Če smo doslej govorili o »Slomškovi škofiji«, smemo poslej govoriti o »Slomškovi nadškofiji, Slomškovi metropoliji.«

Tebe Boga hvalimo za sedanjega Petrovega naslednika, Benedikta XVI., ki je s svojimi odločitvami tako enkratno posegel

v slovensko sedanost in s tem izpričal, da v duhu svojega prednika, Božjega služabnika, papeža Janeza Pavla II. budno spremlja življenje Cerkve pri nas in pozna njene pastoralne potrebe.

Iskrena zahvala velja tudi našemu apostolskemu nunciju, msgr. Santosu Abrilu y Castelloju, ki je z veliko pripravljenostjo spremljal proces zorenja novih škofij. V imenu Slovenske škofovske konference in posebej še v imenu mariborske nadškofije se Vam, eksclenca, zahvaljujem za vsak korak, ki ste ga naredili na Državnem tajništvu v Vatikanu, da so se urešničile želje v Novem mestu, Celju, Murski Soboti in Mariboru. Hvala tudi za Vašo današnjo homilijo, s katero ste nas vse obogatili. Vaša razlaga Božje besede in današnjega dogodka v našem domačem jeziku nas je na poseben način povezala s Petrom našega časa, Benediktom XVI.

Sobratsko se zahvalim vsem članom SŠK (ljubljskemu nadškofu Alojzu Uranu, koprskemu škofu Metodu Pirihu, novomeškemu škofu Andreju Glavanu, celjskemu škofu Antonu Stresu, murskosoboškemu škofu Marjanu Turnšku, vsem pomožnim škofom Jožefu Smeju, Juriju Bizjaku, Antonu Jamniku in Petru Štumpfu) za soglasje, ki je bilo potrebno za ustanovitev novih škofij in za Vašo današnjo navzočnost. Res je prišlo do delitev škofij, ne pa do ločitve. Res je, da imamo sedaj dve nadškofiji in metropoliji, dve cerkveni pokrajini, vendar ostane neta neločljivo povezani v eno Cerkev v Sloveniji. Nihče in nič nas ne sme ločiti, ne znotraj same Cerkve ne zunaj nje. Saj velja misel sv. Ciprijana: *Juncti valemus, collidentes frangimur*. – Dokler smo povezani, smo močni, razbiti (ločeni) pa se lomimo.

S posebno pozornostjo se zahvaljujem sobratom škofom iz sosednjih dežel: graškemu škofu msgr. Egonu Kapellariju, celovškemu škofu msgr. Alojzu Schwarzu, škofu iz Eisenstadta msgr. Paulu Ibyju; msgr. Vladu Kosiću, pomožnemu škofu iz Zagreba, ki zastopa nadškofa in kardinala Josipa Bozanića, prejšnjemu graškemu škofu msgr. Johannu Webru, varaždinskemu kapitularnemu vikarju msgr. Ivanu Godini, tržaškemu škofu Eugeniu Ravignaniju. Vaša navzočnost razodeva, da nas povezuje v marsičem zgodovina, kultura, Evropa kot naš skupni dom, predvsem pa vera in Cerkev. Res so med nami državne

meje, toda te meje je naredila človeška roka, Cerkev pa ne pozna meja.

Sobratsko se zahvaljujem vsem duhovnikom, redovnikom, redovnicam, njihovim predstojnikom in predstojnicam, diakonom in bogoslovcem. Z razglasitvijo škofije v Celju in Murski Soboti sem Vas na teh teritorijih izročil novima škofoma. Danes se Vam iskreno zahvaljujem za Vaše delo in sodelovanje v obsegu prejšnje mariborske škofije. Zahvali pa pridružujem prošnjo in željo, da po Božji volji duhovniško poslanstvo nadaljujete v edinosti in sodelovanju s svojimi škofi, da bo Vaše delo obrodilo še obilnejše sadove.

Zahvaljujem se zastopnikom evangeličanske in pravoslavne Cerkve. Vaše navzočnosti smo posebej veseli, saj nas prav današnja »Slomškova nedelja«, ki je hkrati tudi »ekumenska«, obvezuje, da utrjujemo ekumenske vezi in družno pred svetom opravičimo in izpričamo skupno krščansko ime.

S spoštovanjem se zahvaljujem članom, poslancem Evropskega parlamenta (posebej še Lojzetu Peterletu), predsedniku Državnega sveta Republike Slovenije Janezu Sušniku, vsem drugim predstavnikom ali zastopnikom državne ali republiške oblasti, ministrom, državnim sekretarjem, članom diplomatskega zbora, državnim poslancem, direktorju urada za verske skupnosti dr. Dragu Čeparju, mariborskemu županu Borisu Soviču in občinskim svetnikom, drugim županom; rektorju Univerze Maribor dr. Ivanu Rozmanu in zastopnikom znanstvenih, kulturnih in družbenih ustanov. Vaša prisotnost razodeva povezanost Cerkve v Sloveniji in tudi naše nadškofije z ustanovami družbenega ali javnega življenja, ne samo povezanost, marveč tudi sodelovanje pri delu za blagor našega naroda.

Zahvala naj velja tudi duhovnikom in vernikom iz zamejstva, posebej še z avstrijske Koroške in Štajerske, iz Italije in Hrvaške. Naj Vas današnja udeležba pri tem zgodovinskem dogodku še tesneje in močnejše poveže z matično domovino.

Posebej želim pozdraviti in se zahvaliti številnim rojakom iz moje rojstne župnije Sv. Lenarta v Slovenskih goricah in le-

narške dekanije, ki so skupaj s svojimi dušnimi pastirji danes priromali v Slomškovo stolnico.

Zahvala naj velja vsem medijem, ki so ali še bodo dogajanje v naši stolnici posredovali slovenski javnosti po televiziji, radiu ali časopisju. Tako so in še bodo mnoge povezali z današnjim zgodovinskim dogodkom v Mariboru.

Iskrena hvala vsem, ki so današnje dogajanje pripravljali, posebej stolnemu župniku msgr. dr. Stanku Lipovšku, ki nosi težo in vročino dneva, njegovim sodelavcem, stolnim kanonikom, združenim pevskim zborom iz Prihove, Dramelj in stolnice, solistom, članom orkestra, zborovodjem in dirigentu. Z »Gounodjevo mašo« so obogatili današnje slavje, da smo ga doživeto obhajali.

Zapojmo pesem zahvale s prošnjo, da novo cerkveno pokrajino, mariborsko nadškofijo in metropolijo spremlja Božji blagoslov, varstvo Božje Matere in priprošnja zavetnika nadškofije – bl. Antona Martina Slomška.

III.
CELJSKA ŠKOFIJA

CELJSKA ŠKOFIJA

Škof ordinarij: dr. Anton Stres

Stolna cerkev sv. Danijela

Župnije: 112

Prebivalci: 287.529

Katoličani: 235.367 oz. 81,9 % prebivalcev nove škofije; v celjski škofiji živi 14,7 % vseh slovenskih vernikov (34,1 % vernikov dosedanje mariborske škofije)

Duhovniki: 105

Redovniki: 25

Redovnice: 19

Dekanije: 11 – Celje, Nova Cerkev, Žalec, Kozje, Rogatec (brez župnij Stoperce in Žetale), Šmarje pri Jelšah, Braslovče, Gornji Grad, Šaleška dolina, Laško, Videm ob Savi

Ozemlje: 12 % Slovenije (35 % površine dosedanje mariborske škofije)

Škofijsko Marijino svetišče: Petrovče

USTANOVITVENA BULA CELJSKE ŠKOFIJE

**Benedictus episcopus Servus Servorum Dei
ad perpetuam rei memoriam.**

Varia inter munera quae ex Christi voluntate Nobis incumbunt, prospicere tenemur ut illae ecclesiasticae circumscriptiones, ubi catholica religio in dies haud parva suscepit augmenta, ad maiorem extollantur dignitatem. Cum huiusmodi petatum sit ut in Republica Slovena archidiocesis Mariborensis dividetur ad novam condendam diocesim, hisce precibus libenti animo annuimus. Itaque, sententiam amplectentes Congregationis pro Episcopis, favente voto Venerabilis Fratris Sanctis Abril y Castelló, Archiepiscopi titulo Tamandensis et in Republica Slovena Apostolici Nuntii, Nostrae Apostolicae auctoritatis et potestatis plenitudine, qua ex Christi voluntate fruimur, hae quae sequuntur decernimus. Ab archidiocesi Mariborensi distrahimus integrum territorium Vicariatum foraneorum vulgo nuncupatorum Braslovče, Celje, Gornji Grad, Kozje, Laško, Šaleška dolina, Šmarje pri Jelšah, Videm ob Savi, Žalec, Nova Cerkev et Rogatec, excepta autem paroecia vulgato sermone nuncupata Stoperce atque ex ita distracto territorio novam diocesim, **Celeiensem** appellandam erigimus ac constituimus. Eandem suffraganeam facimus Metropolitanae Ecclesiae Mariborensi eiusque Episcopum metropolitico iuri Archiepiscopi pro tempore eiusdem Ecclesiae Metropolitanae subicimus. Episcopalem eius sedem in urbe vulgo Celje statuimus et templum, ibidem situm et Deo in honorem Sancti Danielis dicatum, ad gradum et dignitatem Ecclesiae Cathedralis evehimus, cunctis additis iuribus et privilegiis quae ad id genus aedes sacras pertinent. Cetera vero secundum canonicas leges adimpleantur. Haec quae statuimus perficienda committimus Venerabili Fratri Sancti Abril y Castelló, quem diximus, vel, ipso a sede absente, negotiorum Sanctae Sedis ibidem curatori, necessarias tribuentes

et oportunas facultates etiam subdelegandi, ad effectum de quo agitur, quemlibet virum in ecclesiastica dignitate constitutum, onere imposito ad memoratam Congregationem authenticum exemplar actus peractae executionis remittendi. Hanc denique Constitutionem Nostram nunc et in posterum ratam esse volumus, contrariis quibuslibet rebus minime obstantibus. Datum Romae, apud S. Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus Nostri primo.

*Angelus, Card. SODANO
Secretarius Status*

*Joannes B. Card. RE
Congr. pro Episcopis Praefectus*

*Leonardus Erriquenz, Protonot. Apost.
Brennus Chestle, Protonot. Apost.*

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov v trajen spomin zadeve.

Med raznimi nalogami, ki so nam po Kristusovi volji naložene, moramo imeti pred očmi, da tista cerkvena okrožja, v katerih je katoliška vera iz dneva v dan pognala neomajno rast, povzdignemo na višje dostojanstvo. Zaprošeno je bilo potemtakem, naj se v Republiki Sloveniji mariborska nadškofija razdeli in ustanovi nove škofije. Tem prošnjam rade volje ugodimo. Ko smo torej s spoštovanjem prejeli razsodbo Kongregacije za škofove in ko je naš prečastiti brat Santos Abril y Castelló, naslovni škof tamadski in apostolski nuncij v Republiki Sloveniji, podal ugodno mnenje, v polnosti naše apostolske avtoritete in oblasti, ki jo imamo po Kristusovi volji, odločamo, kot sledi. Iz mariborske nadškofije izločimo celotno ozemlje dekanij, ki se po domače imenujejo Braslovče, Celje, Gornji Grad, Kozje, Laško, Šaleška dolina, Šmarje pri Jelšah, Videm ob Savi, Žalec, Nova Cerkev in Rogatec, izvzemši župnijo, ki se po domače imenuje Stoperce.

Iz tako izločenega ozemlja vzpostavimo in ustanovimo novo škofijo, imenovano **celjska škofija**. Hkrati to škofijo postavimo za sufragansko mariborske metropolitanske Cerkve in njenega škofa podvržemo metropolitanskemu pravu vsakokratnega nadškofa iste metropolitanske Cerkve. Za škofovski sedež nove škofije določimo mesto, po domače Celje, cerkev posvečeno Bogu v čast svetega Danijela, stoječo v tem mestu, pa povzdignemo na stopnjo in dostojanstvo stolne cerkve, z vsemi pravicami in privilegiji, ki spadajo k takim svetim stavbam. Vse drugo naj se izvrši po kanoničnih zakonih. Da se vse to, kar smo določili, izvrši, prepuščamo prečastitemu bratu Santosu Abrilu y Castellóju, že prej imenovanemu, ali, če ni prisoten na svojem sedežu, tamkajšnjemu upravniku poslov Svetega sedeža. Podeljujemo mu vsa potrebna in ustrezna pooblastila, ki jih lahko za izvršitev tu omenjenega poveri tudi naprej kateremu koli že postavljenemu cerkvenemu dostojanstveniku. Ta pa mora poslati omenjeni kongregaciji pristen izvod o opravljeni izvrzbi. Končno hočemo, naj bo ta naša konstitucija se-

daj in v prihodnje pravnomočna. Vse, kar temu kakor koli nasprotuje, nima veljave.

Dano v Rimu, pri Sv. Petru, dne sedmega aprila, leta Gospodovega dva tisoč šestega, v prvem letu našega papeževanja.

Angelo kard. SODANO
državni tajnik

Giovanni Battista kard. RE
prefekt Kongregacije za škofo

Leonardo Erriquez, apostolski protonotar
Bryan Chestle, apostolski protonotar

BULA

o imenovanju celjskega škofa dr. Antona Stresa

Benedictus episcopus Servus servorum Dei

Venerabili Fratri **Antonio Stres, C.M.**, hactenus Episcopo titulo Poetoviensi et Auxiliari Praesulis Ecclesiae Mariborensis, electo Episcopo diocesis Celeiensis noviter erectae, salutem et Apostolicam Benedictionem. Supremum officium Nobis divinitus concreditum postulat ut variis Dominici gregis portionibus aptos praeficiamus pastores, quorum vitae exemplis et apostolica navitate spiritali fidelium bono consulatur. Cum igitur Cathedralis Ecclesia Celeiensis, hoc ipso die per Constitutionem Apostolicam Varia inter munera erecta, suo indigeat legitimo pastore, huic necessitati statim subveniendum censuimus. De te, Venerabilis Frater, cogitavimus, quandoquidem te firma fide, pietate, animarum studio aliisque religiosis et humanis virtutibus novimus praeditum. Consilium igitur Congregationis pro Episcopis excipientes, de auctoritate Nostra Apostolica, te vinculo titularis Ecclesiae Poetoviensis et Auxiliaris Mariborensis solutum, sacrorum Antistitem **Celeiensem** constituimus tibi que simul universa tribuimus iura et onera imponimus quae huic muneris competunt. Rogaris insuper ut hanc nominationem tam clerum quam fidelem populum doceas, ut bene sciant te sibi esse legitime praeositum; quos dilectos filios et filias paterne adhortamur ut te Pastorem libentes accipiant nec non caritatis, unitatis et oboedientiae virtutibus iugiter te prosequantur. Tu denique, Venerabilis Frater, Sanctum precaberis Spiritum ut, fortitudinis dono caelitus cumulatus, hanc gravissimam missionem tuam ita perdiligenter expleas ut grex tibi commissus spiritalibus iugiter gaudeat subsidiis. Datum Romae, apud S. Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus nostri primo.

Benedictus PP XVI

Leonardus Erriquenz, Protonot. Apost.

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov

Prečastitemu bratu **Antonu Stresu**, C. M., do sedaj naslovnemu ptujskemu škofu in pomožnemu škofu višjega svečenika mariborske Cerkve, izbranemu škofu na novoustanovljene celjske škofije, pozdrav in apostolski blagoslov. Najvišja služba, nam dana od Boga, zahteva, da raznim delom Gospodovega Božjega ljudstva postavimo na čelo primerne pastirje. Njihov lepi zgled življenja in njihova apostolska prizadevnost bo koristila duhovnemu blagru vernikov. Celjska katedralna cerkev, ki je bila prav na ta dan z Apostolsko konstitucijo povzdignjena v razne svete namene, potrebuje svojega zakonitega pastirja. Menili smo torej, da moramo tej nujnosti takoj pomagati. Pri tem smo, prečastiti brat, pomislili prav nate, saj smo izvedeli, da te krasijo trdna vera, pobožnost, gorečnost do duš in druge verske in človeške kreposti. Ko smo torej prejeli mnenje od Kongregacije za škofove, te razvežemo vezi naslovne ptujske Cerkve in mariborske pomožne službe in te glede svetih reči in oseb postavimo za celjskega predstojnika. Hkrati ti podeljujemo vse pravice in tudi naložimo vsa bremena, ki pripadajo tej službi. Poleg tega te prosimo, da o tem imenovanju obvestiš tako duhovščino kakor tudi verno ljudstvo. Naj se potemtakem dobro zavedajo, da si ti njihov zakoniti predstojnik. Ljubljene duhovne sinove in hčere očetovsko opominjamo, naj tebe kot višjega pastirja radi sprejmejo in ti s krepostmi ljubezni, edinosti in pokorščine vedno izkazujejo dolžno čast. In končno boš ti, prečastiti brat, prosil Svetega Duha, da boš obsipan z darom moči od zgoraj, svoje težko poslanstvo zelo natančno izpolnjeval. Tako se bo tebi izročeno Božje ljudstvo nenehno veselilo duhovnih pomoči.

Dano v Rimu, pri Sv. Petru, sedmega aprila, v Gospodovem letu dva tisoč šestem, v prvem letu našega papeževanja.

Papež Benedikt XVI.

Leonardus Erriquenz, Apostolski Protonotar

GOVOR

msgr. dr. FRANCA KRAMBERGERJA, mariborskega nadškofa in metropolita ob razglasitvi celjske škofije in umestitvi novega celjskega škofa msgr. dr. Antona Stresa

Celje, 21. maja 2006

Spoštovani apostolski nuncij, Eccellenza Reverendissima; sobratje v škofovski, duhovniški in redovniški službi, diakoni, bogoslovci, sestre redovnice; spoštovani že imenovani predstavniki in zastopniki državne in krajevne oblasti; dragi bratje in sestre!

V petek pred cvetno nedeljo, 7. aprila, je bilo objavljeno v Rimu, Ljubljani in Mariboru, da je sveti oče Benedikt XVI. na predlog Slovenske škofovske konference in Apostolske nunciature ustanovil v Sloveniji tri nove škofije (v Celju, Murski Soboti in Novem mestu) in da je dosedanja mariborsko-lavantinska škofija postala nadškofija in metropolija. Hkrati je imenoval škofe ordinarije za nove škofije, mariborskega škofa pa za nadškofa in metropolita. S tem pastoralnim dejanjem je sveti oče odločilno posegel v sedanjost Cerkve v Sloveniji, ki v tem zgodovinskem dogajanju doživlja svojo mladost, novost in začenja novo prihodnost. Z današnjo razglasitvijo nove škofije v Celju in umestitvijo prvega celjskega škofa msgr. dr. Antona Stresa smo začeli uresničevati odločitev Petra našega časa, papeža Benedikta XVI.

Celje! Častljivo mesto v slovenski zgodovini! Iz zelo skopih, a zgodovinsko zanesljivih virov spoznamo, da je bila v Celju škofija že v antični dobi, se pravi v prvih stoletjih krščanstva in da so izpričani celjski škofje. Poleg škofa Ivana Celjskega in Gaudencija je Claudio Celeio (pozneje Troia secunda) ali Celje

neizbrisno zaznamoval potujoči škof sv. Maksimilijan Celjski (v Celju naj bi bil od leta 226 do 236), in sicer z neustrašnim oznanjevanjem evangelija in s svojo mučeniško smrtjo (12. oktobra 284).

Po velikih zgodovinskih premikih narodov so v Celju in celjski pokrajini v 14. in 15. stoletju dali svoj neizbrisni pečat **celjski veljaki s tremi zvezdami na modrem nebu** (vera, upanje in ljubezen) in s knežjim naslovom: Celje – knežje mesto.

Pred 160 leti pa je Celje na poseben način zaznamoval sedaj že **blaženi škof A. M. Slomšek** s svojim prihodom za celjskega opata (25. aprila 1846) v trdnem prepričanju, da bo ob grobu sv. Maksimilijana tudi njegov grob. Toda po Božji previdnosti je bil samo dva meseca po svojem prihodu v Celje izbran za lavantinskega škofa. Prav na jutrišnji dan (22. maja) pred 160 leti mu je salzburški nadškof, kardinal Friderik Schwarzenberg zaupno sporočil, da bo kmalu »zapustil malo čredo v Celju in se posvetil veliki čredi cele škofije«. Skoraj do dneva natanko po 160 letih, ko je Celje dalo lavantinskega škofa, prihaja v Celje prvi redni škof nove celjske škofije, ker je nekoč »mala celjska čreda« postala velika. Upravičeno lahko rečemo, kakor za Maribor in mariborsko škofijo, tudi za Celje – Slomškovo mesto in za celjsko škofijo – Slomškova škofija. Zaradi Slomškovih preroških dejanj postaja danes knežje mesto škofijsko mesto in dosedanja opatijska cerkev postaja celjska stolnica s škofovim sedežem ali katedro, ki ne bo »knežji prestol«, marveč prestol oznanjevanja Božje besede, Kristusovega evangelija, resnice.

Ob vsem tem ne moremo prezreti, da je prav Celje in ozemlje celjske škofije zaznamovano še s posebnimi **dogodki med 2. svetovno vojno in po njej**. To temno dogajanje v slovenski zgodovini je prav na tem področju rodilo tisoče in tisoče mučencev, ki so z lastno krvjo in mučeniško smrtjo ozemlje te škofije posvetili in nas vse obvezali, da delamo za narodno spravo, za ozdravitev zgodovinskega spomina, za novo prihodnost, o kateri je tako rad govoril papež Janez Pavel II. Morda bo narodna sprava posebna dimenzija poslanstva nove celjske škofije.

Pravijo, da človek piše zgodovino. Res je, toda Bog daje nove naslove za nova poglavja. Danes zremo naslov: **Nova škofija v Celju**.

Drugi vatikanski cerkveni zbor pravi, da je **škofija** »del Božjega ljudstva, ki je izročena pastirski službi škofa, s katerim sodeluje zbor duhovnikov. Ko je ta del Božjega ljudstva strnjen okoli svojega pastirja in z njim po evangeliju in evharistiji zbran v Svetem Duhu, sestavlja delno Cerkev, v kateri resnično živi in deluje ena, sveta, katoliška in apostolska Kristusova Cerkev« (Š 11). In prav zato, da bi se to še bolj vidno in v obilnejši meri uresničevalo, je bilo potrebno ustanoviti manjše škofije. Naš bl. škof Slomšek je zapisal: Kakor umni gospodar korenine, ki so se nakopile na enem mestu, razsadi na različne kraje, ne da bi jih uničil, marveč omogočil še bujnejšo rast, večjo rodovitnost in obilnejše sadove, tako je bilo potrebno škofijo razdeliti, da bi na več mestih še bolj zaživel Božje kraljestvo med ljudmi in obrodilo bogatejše sadove verskega življenja.

In o **škofih** uči isti koncil, da so lastni, redni in neposredni **dušni pastirji**, da izvršujejo učiteljsko, posvečevalno in vodstveno službo, da so najbolj neposredne, vidne, avtentične **Kristusove priče**, ko udejanjajo evangeljsko podobo Dobrega pastirja, kakor so to uresničevali prvi škofje, ki jih opisujejo evangeliji in drugi novozavezni spisi. Škof je v svoji škofiji prvi vernik, je vernik pred verniki. Kot Dobri pastir pozna svoje in njegovi poznajo njega; hodi kakor pastir Kristusovega časa pred čredo, ne pa za njo. Ne priganja, ampak vabi, vse in vsakega: Pridi in hodi za menoj. Ne kaže poti, po kateri sam ne bi hodil. Ne nalaga bremena, ki ga sam ne bi nosil. Ne zahteva od ljudi in duhovnikov, kar sam ne bi izpolnjeval. Kot tak je škof vez edinosti med verniki in duhovniki, med duhovniki in seboj, hkrati pa vezni člen med krajevno in vesoljno Cerkvijo. Po škofu kot nasledniku apostolov verniki doživljajo svojo vključenost v vesoljno Cerkev.

Apostol Janez imenuje škofa »**angel krajevne Cerkve**«: **angel čuvaj resnice**, ko oznanja Kristusov evangelij; **angel ljubezni**, ko uresničuje Kristusovo zapoved ljubezni, o kateri smo slišali v današnjem evangeliju; **angel miru in sprave**, – sprave, ki ima v tej škofiji slovenske dimenzije; **angel**, ki spozna-

va znamenje časa, nanje odgovarja s preroškim pogledom v prihodnost svoje škofije; **angel za vetje Svetega Duha**, ki bo poslej še bolj neposredno govoril novim krajevnim Cerkvam v Sloveniji.

Dragi bratje in sestre! Ob današnji razglasitvi nove celjske škofije in ob umestitvi novega celjskega škofa se želim najprej **zahvaliti Bogu**, ki vodi usodo Cerkve v Sloveniji in vseh naših škofij; zahvaljujem se Petru našega časa, **papežu Benediktu XVI.**, za njegovo skrb in posluh do naših pastoralnih potreb; zahvala naj velja našemu **apostolskemu nunciju** (msgr. Santosu Abrilu y Castellolu) za potrebna posredovanja naših predlogov pri Svetem sedežu in na Državnem tajništvu v Vatikanu; prav posebno in sobratsko se zahvaljujem v imenu dosedanje mariborske škofije, sedaj že nadškofije, **novemu celjskemu škofu** za njegovo šestletno pastoralno delo, za velikodušno pomoč pri vodstvu škofije, za vsa dela, ki jih je opravil kot generalni vikar, predvsem pa za njegovo pričevanje, ki ga priporoča za novega celjskega škofa. Celjska škofija si lahko čestita, da je dobila takega pastirja.

Tebi, dragi sobrat, pa z besedami apostolskega prvaka, sv. Petra, naročam: Pasi Božjo čredo, ki ti je zaupana, pazi nanjo, ne prisiljeno, marveč radovoljno, kakor hoče Bog, /.../ z voljnimi srcem; tudi ne kakor bi nad svojimi deleži gospodoval, marveč kakor vzor in služabnik čredi; in ko se prikaže najvišji Pastir, boš sprejel nevenljiv venec slave (prim. 1 Pt 5,1–4). Amen.

GOVOR

**msgr. dr. ANTONA STRESA,
celjskega škofa**

Celje, 21. maja 2006

*Dragi sobratje,
drage sestre in bratje, dragi prijatelji!*

V tem zgodovinskem trenutku, ko mesto Celje po 1400 letih spet postaja sedež škofije, nam stopa še močneje v zavest, da sta tu živeli dve veliki svetniški osebnosti: pred dobrimi 1700 leti sv. Maksimilijan Celjski in veliko pozneje blaženi Anton Martin Slomšek, ki je tukaj hodil v šolo, potem pa natančno pred 160 leti samo za tri mesece prevzel službo celjskega opata in bil takoj nato poklican za škofa lavantinske škofije. Zato v tem trenutku čutimo globoko hvaležnost do rajnega papeža Janeza Pavla II., ki je spodbujal prizadevanja za ustanovitev novih škofij v Sloveniji, in do sedanjega papeža Benedikta XVI., ki je to končno uresničil. Zahvaljujemo se vam, gospod apostolski nuncij v Republiki Sloveniji, msgr. Santos Abril y Castelló, za vaše razumevanje, osebno zavzetost in pomoč pri uresničitvi tega načrta in Vas prosimo, da prenesete našo zahvalo svetemu očetu Benediktu XVI.

V tem trenutku, ko se celjska škofija postavlja nekako na svoje noge, se zahvaljujemo dosedanji mariborski škofiji, odslej nadškofiji in sedežu metropolije, in vam osebno, gospod mariborski nadškof in metropolit, za vso nadpastirsko nesebično požrtvovalnost in dobroto, s katero ste nosili breme odgovornosti tudi za ta najbolj zahodni del svoje obširne škofije. Še naprej ostanemo povezani in računamo, da nam boste pomagali s svojo bogato izkušnostjo, ki ste si jo pridobili

v 25 letih škofovskega služenja Božjemu ljudstvu dosedanje mariborske škofije.

Zahvaljujem se vsem sobratom škofom, posebno še škofoma iz Gradca in Zagreba ter zastopniku škofa iz Celovca, ki ste prišli in nam s tem dali vedeti, da ostanemo povezani v naših skupnih naporih, da ostane Jezusova resnica in ljubezen smer za naš čas, naše sodobnike in našo evropsko civilizacijo.

Hvala vam, gospod predsednik Državnega sveta, vam, gospod podpredsednik, in vam, gospodje ministri vlade Republike Slovenije, vsem drugim visokim nosilcem oblasti in predstavnikom institucij slovenske vlade ter političnih, kulturnih, izobraževalnih in gospodarskih skupnosti. Pozdravljam vas, ekscelece gospodje veleposlaniki, pozdravljam župane z območja celjske škofije in še prav posebej vas, gospod župan knežjega mesta, Celja. Zahvaljujem se vam za vso pomoč in razumevanje, za katero verjamem, da časovno ni omejeno na današnji trenutek. Hvala vam vsem, ki ste prišli in nam tako dali vedeti, da bo odslej celjska škofija vedno deležna vašega zanimanja, podpore in soodgovornosti.

Zelo sem vesel vas, duhovnikov iz nove celjske škofije, saj smo ravno mi najtesneje povezani v soodgovornosti za Božje ljudstvo na območju naše nove škofije. To povezanost bomo v prihodnje še poglobljali in utrjevali. Že danes, na prvi dan obstoja nove celjske škofije, vas vse in vsakega posebej vabim, da se še tesneje povežemo, da skupaj razmišljamo, izmenjujemo svoje izkušnje, svoje upe in skrbi, uspehe in razočaranja in nato skupaj delamo naprej z jasnimi prednostnimi nalogami pred seboj. Časi res niso rožnati, toda saj nikoli niso prav bili. »Od dni Janeza Krstnika do zdaj – pravi Jezus – si nebeško kraljestvo s silo utira pot in močni ga osvajajo« (Mt 11,12). Toda po drugi strani mogoče noben drug čas ni bil tako potreben Jezusovega evangeljskega odrešujočega sporočila, saj v nobenem času človek ni bil sposoben tako močno škoditi samemu sebi, kakor je danes. Naše zaupanje in naša moč imata neusahljivi izvir: to je naša vera, da je Gospod Jezus vstal od mrtvih, da živi in vodi dogajanje v zgodovini in seveda tudi v naši Cerkvi in domovini. Iz te vere so pred dva tisoč leti šli prvi apostoli pogumno v svet, zaradi te

vere je prišel sv. Maksimilijan Celjski med Dioklecijanovim preganjanjem sem v Celje bodrit in opogumljat svoje krščanske rojake in tu za vero dal svoje življenje. Na osnovi iste vere stopamo tudi mi vsak dan na različne načine pred naše sodbodnike in jim sporočamo, da »pod nebom ljudem ni dano nobeno drugo ime, po katerem naj bi se mi rešili« (Apd 4,12), razen imena Jezusa Kristusa.

Toda ta naloga oznanjevanja in pričevanja ni samo stvar škofov in duhovnikov, ampak je naloga nas vseh, ki smo člani Cerkve. Zato danes še posebno pozdravljam vse, ki ste člani najrazličnejših dejavnih skupin v naši krajevni Cerkvi: člani župnijskih in dekanijskih pastoralnih svetov, kateheti in katehistinje, animatorji in moderatorji različnih pastoralnih, mladinskih in duhovnih gibanj, člani svetopisemskih in zakonskih skupin, družinskih gibanj in molitvenih združenj, vsi, ki kot ključarji in člani gospodarskih svetov, cerkovniki, člani pevskih zborov ali ministranti skrbite za dostojanstvo bogoslužnih prostorov in samega bogoslužja, ki poteka v njih. Vabim vas, da se vsak, ki se čuti živega člana nove škofije v Celju, pridruži kakemu gibanju ali skupini, da bi tako povezan z drugimi laže in bolj uspešno sodeloval pri naši veliki nalogi »nove evangelizacije«, ki jo z današnjim dnem na poseben način jemljemo nase na območju nove celjske škofije: ta naloga je Božje kraljestvo v nas in med nami, v naši župnijah, v naši domovini, v Evropi in v svetu. Mladi, ki ste med nami, vabim vas, da postanete sami nosilci evangelizacije svoje generacije, mi pa se zavezujemo, da vam bomo to omogočili in pri tem pomagali.

Končno pa se obračam k vam, ki ste Božjemu sočutnemu srcu najbližje: bolni, invalidi, ostareli, osamljeni in tako ali drugače preskušani bratje in sestre. Vašim molitvam in žrtvam priporočam novo celjsko škofijo. Med naše prve naloge bo prav gotovo sodilo to, da bo tudi škofija Celje dobila svojo škofijsko Karitas, ki naj pomaga, da ne bo samo četrtnina – kakor sedaj – ampak velikanska večina naših župnij imela svojo Karitas in še druge naše dobrodельne organizacije, gibanja in društva. Krščanska solidarnost je in mora postati še bolj nepogrešljiv sestavni del vseh naših prizadevanj in

preizkusno znamenje, da jemljemo tudi v naši škofiji osrednje sporočilo o tem, da je Bog Ljubezen, skrajno zares.

Drage sestre in dragi bratje, dragi prijatelji, danes seveda ni trenutek, da bi šli v podrobnosti naših prihodnjih nalog. Dovolite pa mi, da omenim tri temeljne drže, iz katerih naj izvira vse naše prihodnje delovanje, ki naj ga spremljajo in prešinjajo. To so: zaupanje, sodelovanje in veselje.

Naše upanje, optimizem in zaupanje ima najbolj trdno podlago: to je naša vera v Jezusa Kristusa, ki je vstal od mrtvih in živi ter je zato naša Pot, Resnica in Življenje.

Sodelovanje na vseh področjih naših prizadevanj nas bo povezovalo od Logarske doline do sotočja Sotle in Save, od Donačke gore in Boča do zasavskih hribov, od Pohorja do Menine planine v eno samo, solidarno in povezano družino Jezusovih prijateljev, njegovih sodelavcev in apostolov, v isti ljubezni do našega Gospoda Jezusa Kristusa, kakor naroča On sam v evangeliju, ki smo ga danes slišali.

Iz te ljubezni in sodelovanja pa bo izviralo neuničljivo veselje, o katerem je v današnjem evangeliju rekel Gospod Jezus, da ga lahko imamo vsi, ki se zavedamo, da nas je Gospod izvolil in nas postavil, da gremo in obrodimo sad.

Hvaležni smo torej Gospodu, da nas je postavil v ta naš čas in prostor, kjer naj rodimo dobre sadove krščanskega življenja, hvaležni smo mu za pomoč in podporo, ki nam jo obljublja in na katero danes bolj kakor kdaj koli poprej računamo, in iz te hvaležnosti zapojmo sedaj Bogu pesem naše zahvale. Amen.

IV.
NOVOMEŠKA ŠKOFIJA

NOVOMEŠKA ŠKOFIJA

Škof ordinarij: mons. Andrej Glavan

Stolna cerkev sv. Nikolaja

Župnije: 72

Prebivalci: 159.595

Katoličani: 137.424 oz. 86,1 % prebivalcev nove škofije; v novomeški škofiji živi 8,6 % vseh slovenskih vernikov (19,3 % vernikov dosedanje ljubljanske nadškofije)

Duhovniki: 80

Redovniki: 21

Redovnice: 21

Dekanije: 6 (Črnomelj, Kočevje, Leskovec, Novo mesto, Trebnje, Žužemberk)

Ozemlje: 11 % Slovenije (26 % dosedanjega površine ljubljanske nadškofije)

Škofijsko Marijino svetišče: Čatež – Zaplaz

USTANOVITVENA BULA NOVOMEŠKE ŠKOFIJE

**Benedictus episcopus Servus Servorum Dei
ad perpetuam rei memoriam.**

Commodioribus condicionibus exstantibus in Slovenia, aptare studemus ibi ecclesiastica instituta. Cum igitur nuper Venerabilis Frater Aloisius Uran, Archiepiscopus Labacensis, audita Conferentia Episcoporum Sloveniae, aefficacius consulendum spiritalibus christifidelium necessitatibus postulaverit ab Apostolica Sede ut ex parte sibi concreditaе circumscriptioḅis nova conderetur dioecesis, Nos huiusmodi propositum mature ponderavimus et, praehabito favorabili voto Venerabilis Fratris Sanctis Abril y Castelllo, Archiepiscopi titulo Tamadensis atque in Slovenia Apostolici Nuntii, de consilio Congregationis pro Episcopis, excipiendum iudicavimus. Quapropter de plenitudine Apostolicae Nostrae potestatis seiungimus ex territorio archidioecesis Labacensis partem quae amplectitur Vicariatus foraneos vulgo dictos: Črnomelj, Kočevje, Leskovec, Novo Mesto, Trebnje et Žužemberk, insuper etiam paroeciam vulgo nuncupatam Dole, atque ex ita distracto territorio novam dioecesim constituimus **Novae Urbis** nomine appellandam. Huius novae dicionis sedem in urbe Novo Mesto statuimus ac templum Deo in honorem sancti Nicolai dictum in hac urbe situm ad gradum dignitatemque Ecclesiae Cathedralis evehimus. Novam hanc dioecesanam communitatem obnoxiam facimus Congregationi pro Episcopis atque suffraganeam constituimus Ecclesiae Metropolitanae Labacensis eiusque Episcopum pro tempore subdimus metropolitico iuri Archiepiscopi illius Ecclesiae Metropolitanae. Cetera ad normam iuris canonici expediantur. Ad haec Nostra mandata exsequenda destinamus Venerabilem Fratrem Sanctem Abril y Castelló, Archiepiscopum titulo Tamadensem atque in Slovenia Apostolicum Nuntium, omnes necessarias et opportunas ei tribuentes facultates etiam subdelegandi ad affectum

de quo agitur quemlibet ministrum in ecclesiastica dignitate iam constitutum, onere iniuncto ad Congregationem pro Episcopis authenticum exemplar actus eiusdem peractae executionis remittendi. Hanc denique Constitutionem Nostram tam nunc quam in posterum ratam esse iubemus, contrariis quibuslibet minime obsistentibus. Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus Nostri primo.

*Angelus card. SODANO
Secretarius Status*

*Ioannes B. card. RE
Congr. pro Episcopis Praefectus*

*Marcellus Rossetti, protonot. apost.
Leonardus Erriquez, protonot. apost.*

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov, v večem spomin zadeve.

Ugodnejšim razmeram, ki so v Sloveniji, skušamo prilagoditi tamkajšnje cerkvene ustanove. Potem ko je nedavno tega častiti brat Alojz Uran, ljubljanski nadškof, vprašal za svet Slovensko škofovsko konferenco, je z namenom, da učinkoviteje poskrbi za duhovne potrebe vernikov, zaprosil Apostolski sedež, da bi se iz dela njemu zaupanega okrožja ustanovila nova škofija. Ta načrt smo zrelo pretehtali in po priporočilu častitega brata Santosa Abrila y Castellója, naslovnega tamadskega nadškofa in apostolskega nuncija v Sloveniji, ter po nasvetu Kongregacije za škofoe presodili, da ga sprejmemo. Zatorej v polnosti naše apostolske oblasti izločamo iz ozemlja ljubljanske nadškofije del, ki ga obsegajo dekanije Črnomelj, Kočevje, Leskovec, Novo mesto, Trebnje in Žužemberk, pa tudi župnijo Dole pri Litiji.

Iz tega dela ozemlja ustanavljamo novo škofijo, ki naj se imenuje **novomeška škofija**. Za sedež te nove škofije določamo Novo mesto, cerkev, posvečeno Bogu v čast sv. Nikolaja, ki stoji v tem mestu, pa povzdigujeemo na stopnjo in dostojanstvo stolne cerkve. To novo škofijsko skupnost podrejam Kongregaciji za škofoe in jo postavljamo za sufragansko ljubljanski metropolitanski Cerkvi, njenega vsakokratnega škofa pa podrejam metropolitanski jurisdikciji nadškofa ljubljanske metropolitanske Cerkve. Vse drugo naj se izvrši po določilu kanonskega prava. Za izpolnitev teh naših odredb določamo častitega brata Santosa Abrila y Castellója, naslovnega tamadskega nadškofa in apostolskega nuncija v Sloveniji, in mu dajemo vsa potrebna in ustrezna pooblastila, ki jih za izvršitev omenjene naloge lahko poveri tudi kateremu koli drugemu cerkvenemu dostojanstveniku, ta pa mora Kongregaciji za škofoe poslati avtentičen dokument o tem, da je stvar izvršena. Končno ukazujemo, naj bo ta naša ustanova sedaj in v prihodnje pravnomočna. Vse, kar temu kakor koli nasprotuje, je brez veljave.

Dano v Rimu pri Svetem Petru, dne sedmega aprila, leta
Gospodovega dva tisoč šestega, v prvem letu našega ponti-
fikata.

Angelo kard. SODANO
državni tajnik

Giovanni Battista kard. RE
prefekt Kongregacije za škofo

Marcello Rossetti, apostolski protonotar
Leonardo Erriquez, apostolski protonotar

BULA

o imenovanju novomeškega škofa msgr. ANDREJA GLAVANA

Benedictus episcopus Servus servorum Dei

Venerabili Fratri **Andreae Glavan**, Episcopo tit. Mustitano in Numidia et Auxiliari archidioecesis Labacensis, constituto Episcopo noviter erectae dioecesis Novae Urbis, salutem et Apostolicam Benedictionem. Cupientes Catholicae Ecclesiae in civitate Sloveniae emolumentum, quae fide sua probata dives est et operosa caritate, hoc ipso die per Literas Nostras – Commodioribus condicionibus – dioecesim constituimus Novae Urbis, cui bonum praeponere volumus rerum spiritalium Moderatorem. Te vero, Venerabilis Frater, idoneum censemus ad hoc grave munus sustinendum, qui fide, pietate, zelo, rerum gerendarum peritia, prudentia atque doctrina haud parum enites. Qua propter de consilio Congregationis pro Episcopis, summa Apostolica Nostra potestate noviter creatae dioecesis **Novae Urbis** te constituimus Episcopum, iuribus et obligationibus additis idem ad officium secundum ius canonicum spectantibus, solutis vinculo **Sedis Mustitanae in Numidia** et munere Auxiliaris archidioecesis Labacensis. Curabis quidem ut clerus et populus dioecesis tuae in cognitionem harum Litterarum Nostrarum veniant. Quos omnes enixe cohortamur ut benevolo animo te suscipiant oboedienterque in via salutis sequantur. Tu autem, Venerabilis Frater, ita episcopalem tuam actuositatem stude exercere, ut sacerdotes et christifideles dioecesis tuae – ante omnia personae sint caritate Christi permotae, personae quarum cor Christus sua caritate cepit, suscitans in ipsis erga proximum caritatem – Deus caritas est, 33. Datum Romae, apud S. Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus Nostri primo.

Benedictus PP XVI

Franciscus Bruno, Prot. Ap.

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov

Spoštovanemu bratu **Andreju Glavanu**, naslovnemu mustitanskemu škofu v Numidiji in pomožnemu škofu ljubljanske nadškofije, postavljenemu za škofa novoustanovljene novomeške škofije, pošiljamo pozdrav in apostolski blagoslov. Ker želimo katoliški Cerkvi v državi Sloveniji, ki je bogata z dokazi preizkušene vernosti in dejavne ljubezni, dobro, smo na današnji dan z našim pismom – V ugodnejših razmerah – ustanovili novomeško škofijo, ki ji hočemo postaviti na čelo dobrega duhovnega voditelja. In po naši sodbi si primeren, da prevzameš to težko breme, ti, spoštovani brat, ki se nemalo odlikuješ v vernosti, pobožnosti, gorečnosti, vodstvenih izkušnjah, preudarnosti in učenosti. Zato smo po nasvetu Kongregacije za škofove z našo najvišjo apostolsko oblastjo tebe določili za škofa novoustanovljene novomeške škofije, z upoštevanjem pravic in dolžnosti, ki po kanonskem pravu pripadajo tej službi, in te razrešili obveznosti mustitanskega sedeža v Numidiji in dolžnosti ljubljanskega pomožnega škofa. Seveda boš poskrbel, da bodo duhovniki in ljudstvo tvoje škofije seznanjeni s tem našim pismom. Mi pa jih vse goreče nagovarjamo, naj te blagohotno sprejmejo in ti pokorno sledijo na poti odrešenja. Ti pa, spoštovani brat, si prizadevaj, da boš svojo škofovsko dejavnost izvajal tako, da bodo duhovniki in Kristusovi verniki tvoje škofije predvsem osebe, prežete s Kristusovo ljubeznijo, osebe, katerih srca je Kristus osvojil s svojo ljubeznijo, ko je v njih vnel ljubezen do bližnjega (Bog je ljubezen, 33).

Dano v Rimu pri Sv. Petru, sedmega dne v mesecu aprilu, v letu Gospodovem dvatisočestem, v prvem letu našega pontifikata.

Papež Benedikt XVI.

Frančišek Bruno, apostolski protonatar

GOVOR

**msgr. ALOJZA URANA,
ljubljskega nadškofa in metropolita,
ob razglasitvi novomeške škofije in umestitvi
prvega novomeškega škofa msgr. Andreja Glavana**

Novo mesto, 10. junija 2006

Spoštovani apostolski nuncij, Eccellenza Reverendissima Santos Abril y Castelló; sobratje v škofovski, duhovniški in redovniški službi, diakoni, bogoslovci, sestre redovnice; spoštovani predstavniki in zastopniki državne in krajevnih oblasti; dragi bratje in sestre tukaj v novomeški stolnici in vsi, ki nas spremljate prek radijskih in televizijskih valov: Mir z vami!

V petek pred cvetno nedeljo, 7. aprila 2006, je sveti oče Benedikt XVI. na predlog Slovenske škofovske konference v Sloveniji ustanovil tri nove škofije (v Celju, Murski Soboti in Novem mestu) in razglasil novo cerkveno pokrajino z metropolitanskim sedežem v dosedanji mariborsko-lavantinski škofiji. Hkrati je imenoval škofo ordinarije za nove škofije, mariborskega škofa pa za nadškofa in metropolita. S tem pastoralnim dejanjem je sveti oče uresničil spremembe, za katere smo se že dlje časa zavzemali v Cerkvi v Sloveniji, da bi pospeševali sodelovanje in zavzetost pri našem poslanstvu za novo evangelizacijo. Danes papeževo odločitev slovesno potrjujemo z razglasitvijo nove škofije v Novem mestu in umeščamo prvega novomeškega škofa msgr. Andreja Glavana.

Novo mesto je bilo izbrano kot sedež nove škofije iz več razlogov. Predvsem je danes osrednje gospodarsko, upravno, kulturno in izobraževalno središče Dolenjske in celotnega jugovzhodnega dela Slovenije.

Ima pa tudi pomembne zgodovinske temelje na verskem področju. Osrednjo vlogo je odigral kolegiatni kapitelj, ki je

bil ustanovljen na pobudo nekaterih duhovnikov za poživitev verskega življenja ob koncu 15. stoletja. Cesar in papež sta potrdila pobudo in l. 1494 je bil od papeža potrjen pravni status te ustanove. Novomeški kapitelj se je že kmalu po ustanovitvi pred petsto leti razvil v pomembno duhovno središče Dolenjske. Nekateri predstojniki kapitlja, prošti, so bili posebej pomembni. Jurij Slatkonja (prošt med letoma 1500 in 1522) je bil humanist in glasbenik, postal je prošt stolnega kapitlja v Ljubljani, nato pa dunajski škof. Zadnja štiri desetletja pa je življenje kapitlja močno zaznamoval dosedanji prošt prelat Jože Lap, ki je z velikim prizadevanjem in žrtvami obnovil kapiteljsko cerkev in vse druge zgradbe, ki bodo odslej služile škofijskemu središču za vso novomeško škofijo. Naj mu Bog povrne za vse s svojim blagoslovom.

Poleg zunanjih znamenj ima nova škofija tudi dragoceno dediščino izrednih pričevalcev vere. V okviru škofije so se rodili trije svetniški kandidati, Božji služabniki Friderik Baraga, Janez Gnidovec in mučenec Lojze Grozde. V Kočevskem rogu počiva na tisoče nedolžnih žrtev povojnega nasilja. Na poseben način je Novo mesto zaznamoval tudi škof Anton Vovk, ki so ga 20. januarja 1952 na železniški postaji polili z bencinom in zažgali. Samo prisebnost in splet okoliščin sta pomagala, da je ostal živ in uresničil svoje poslanstvo junaškega pričevalca vere.

V duhu je sedajle povezan z nami tudi upokojeni ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar, ki je pomembno sodeloval pri osamosvajanju Slovenije in njenem mednarodnem priznanju.

Vse žrtve in molitve prednikov in sodobnikov so vtikane v temelje nove škofije, ki je po koncilskem pojmovanju »*del Božjega ljudstva, izročen pastirski službi škofa, s katerim sodeluje zbor duhovnikov. Ko je ta del Božjega ljudstva strnjen okoli svojega pastirja in z njim po evangeliju in evharistiji zbran v Svetem Duhu, sestavlja delno Cerkev, v kateri resnično živi in deluje ena, sveta, katoliška in apostolska Kristusova Cerkev*« (Š 11). »*Ubi episcopus, ibi Ecclesia! Kjer je škof, tam je Cerkev*« (sv. Ignacij Antiohijski, Pismo Smirncanom, VIII, 2). To je pojmovanje prvotne Cerkve, ki se je zavedala, da je vesoljna Cerkev navzoča v vsaki skupnosti, ki jo vodi škof.

Še pomembnejše pa je notranje bistvo Cerkve, ki je odsev troedinega Boga.

Ustanovna listina kolegiatnega kapitlja v Novem mestu se je začela z besedami: »V hvalo preblašene Trojice in čast slavne Device Marije...« Danes, po 500 letih, pa bi lahko rekli: »V čast presveti Trojici, katere praznik obhajamo, razglašamo novo škofijo. Z Marijo in novim škofom Andrejem ponavljamo besede iz Kane Galilejske: 'Karkoli vam poreče, storite!' (Jn 2,5).

In Jezus nam danes govori: »Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji« (Mt 28,18). To ni oblast gospodovanja in vladanja, ampak moč služenja v popolni ljubezni, ki se razodeva na križu in se uresničuje pri sveti evharistiji. »Pojdite torej in poučujte vse narode. Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha in učite jih spolnjevati, karkoli sem vam zapovedal!« (Mt 28,19). To je glavna naloga, ki jo mora izpolniti krščanska skupnost, posebno škofija, da namreč v vsaki generaciji znova oznani in uresniči življenje Jezusa Kristusa, ki zagotavlja: »Jaz sem z vami vse dni do konca sveta« (Mt 28,20).

Na poseben način bo Jezus navzoč po škofu, ki nadaljuje poslanstvo tolikih proštov, dekanov in kanonikov kolegiatnega kapitlja, ki so skozi petstoletno zgodovino pripravljali temelje nove škofije. Škofovska služba pomeni polnost duhovništva, ki se prenaša z apostolskim nasledstvom skozi dvatisočletno zgodovino Cerkve in se danes na novo zasaja tukaj, na kapitlju v Novem mestu. Na začetku tega bogoslužja je novi škof Andrej sprejel iz mojih rok pastirsko palico, ki je dar matere – ljubljanske nadškofije svoji hčerki – novomeški škofiji. Palica, ki jo je oblikoval in izdelal umetnik Christoph Steidl Porenta iz Ljubljane nosi pomembna sporočila. Novomeška škofija je nova, zato je tudi palica moderno oblikovana. V središču zgornjega zavoja je okovana »kamena strela« z brušeno zvezdo. Ta zvezda žari in kaže pot Božjemu ljudstvu, ki ga vodi dobri pastir. Bela svetloba in barva zvezde pomenijo čistost in modrost, ki naj ju izžareva škof. Kamena strela je kremen, trda kot skala, na kateri je sezidana Cerkev in je peklenska vrata ne bodo premagala. Ta zvezda je povezana tudi s škofovim grbom, kjer zvezda predstavlja Marijo, zvezdo odrešenja.

Dolenjska je bila nekoč prekrita s hrastovimi gozdovi in v močvirjih Krakovskega gozda lahko najdemo ostanke mumificiranega hrastovega lesa. Iz takega več kot tri tisoč let starega močvirskega hrasta je izrezljan ročaj, ki pomeni trdnost in preizkušnost, obenem pa toploto in zlahtnost.

Školjke, ki obrobljajo ročaj, spominjajo na svetega Nikolaja, zavetnika vseh, ki so v stiku z vodo. Ta svetnik povezuje novomeško z ljubljansko in murskosoboško stolnico.

Iz krogle, ki predstavlja naš mali planet in blago zaobljenost te pokrajine, se vzpenjajo brezove vejice – nežne krasilke Bele krajine. Naj bo zgodovina novomeške škofije, ki jo bo danes začela pisati tudi ta pastirska palica, duhovno bogata in rodovitna.

Dragi bratje in sestre! Ob današnji razglasitvi novomeške škofije in ob umestitvi njenega prvega škofa se zahvaljujemo najprej Bogu, ki vodi pota Cerkve v Sloveniji in vseh naših škofij; zahvaljujem se Petru našega časa, papežu Benediktu XVI., za njegovo zaupanje in pozornost do naših pastoralnih potreb. Zahvala naj velja našemu apostolskemu nunciju (msgr. Santosu Abrilu y Castelloju) za posredovanja naših predlogov Državnemu tajništvu v Vatikanu. Zahvala vsem, ki so pripravljali in oblikovali današnje praznovanje.

Dragi sobrat Andrej! Z današnjim dnem si zaključil svoje požrtvovalno delo v ljubljanski nadškofiji. Kot kaplan, župnik in dekan si daroval svoje življenje v Škofji Loki. Kot pomožni škof si opravljal številne naloge za blagor nadškofije in Cerkve v Sloveniji. V zadnjem času pa si upravljal nadškofijo in ob moji umestitvi za nadškofa postal moj najtesnejši sodelavec v službi generalnega vikarja. Kot prošt stolnega kapitlja pa si pripravil mesto svojemu nasledniku, tukajšnjemu proštu prelatu Jožetu Lapu. Naj za vse to velja iskren: Bog ti povrni in te blagoslovi. Želim Ti z apostolom Pavlom: *»Oznarjuy besedo, vztrajaj, bodi prilično ali neprilično ... Bodi v vsem trezen, nadloge pretrpi, izvrši delo evangelista, spolni svojo službo«* (2 Tim 4, 2.5). Amen.

GOVOR

**msgr. ANDREJA GLAVANA,
novomeškega škofa**

Novo mesto, 10. junija 2006

Dragi sobratje, dragi prijatelji, dragi sorodniki, spoštovani gostje, dragi verniki, ki ste se udeležili te zgodovinske slovesnosti tu v stolni cerkvi in okrog nje, ali pa jo spremljate ob televizijskih sprejemnikih, po Radiu Slovenija in Radiu Ognjišče.

Zgodovina Cerkve v Sloveniji bo letos zabeležila več prelomnih dogodkov. Med njimi bosta tudi 7. april in 10. junij. Šele iz daljše zgodovinske perspektive bomo lahko doumeli celotni pomen sedanjega preoblikovanja »*obličja*« Cerkve v Sloveniji.

1. Hvaležni smo papežu Benediktu XVI. za ustanovitev novih škofij. Enako tudi pokojnemu papežu, Božjemu služabniku Janezu Pavlu II., ki je ustanovitev novih škofij nosil v svojem srcu. Ko smo bili slovenski škofje leta 2001 pri njem na obisku, je pri kosilu takoj začel pogovor o novih škofijah.

2. Gospod apostolski nuncij v Republiki Sloveniji msgr. Santos Abril y Castelló, hvala vam za vaš trud in spodbude pri ustanovitvi novih škofij. Vas, ki ste bili prvi glasnik vesele novice o ustanovitvi novih škofij, prosim, da svetemu očetu posredujete tudi našo zahvalo.

3. Hvala dosedanji ljubljanski nadškofiji – materi za vse dosedanje delo in skrb, pa tudi za prihodnjo pomoč. Hvala gospodu nadškofu za velikodušnost in tudi za prihodnje razumevanje personalnih in materialnih potreb, ki jih bomo skupaj reševali.

4. Hvala slovenskim nadškofom in škofom na čelu z mari-borskim nadškofom in metropolitom in predsednikom Sloven-

ske škofovske konference. Pristrčen pozdrav in zahvala škofom iz drugih držav: nadškofu metropolitu Stanislavu Hočevarju iz Beograda. Z Beogradom nas vežejo posebne vezi. Naša nova škofija je dala vse tri zadnje nadškofe. Hvala gospodu križevskemu vladiki Slavomirju Miklovšu, škofu pred nekaj leti ustanovljene požeške škofije Antunu Škvorčeviču in skopskemu škofu Kiru Stojanovu ter zastopnikom zagrebške, reške in goriške nadškofije ter zastopniku celovške škofije. Hvala tudi evangeličanskemu škofu Gezi Erniši, predstavniku pravoslavne Cerkve in predstavnikom drugih krščanskih skupnosti. Vaša prisotnost je znamenje duhovne in bratske povezanosti v širšem evropskem prostoru. Zahvala in pozdrav tudi novemu muftiju islamske skupnosti v Sloveniji.

5. Iskrena hvala Vam, gospod predsednik Državnega sveta. Vam, gospod podpredsednik vlade in vsem prisotnim ministrom, diplomatom, predstavnikom kulturnega in gospodarskega življenja. Hvala tudi vam, spoštovani župani iz vseh šestih dekanij novomeške škofije, še posebej vam, gospod župan mestne občine Novo mesto. Želim, da bi bila vaša prisotnost znamenje plodnega sodelovanja s škofijo in župnijami.

6. Pristrčen pozdrav pa velja vam, dragi bratje duhovniki, redovniki in redovnice novomeške škofije. Mi bomo najtesnejši sodelavci v novem Gospodovem vinogradu. Želim si, da bi po načelu subsidiarnosti, v tesni povezanosti in edinosti, skupaj iskali poti in določali kažipote in smernice nove evangelizacije.

V zadnjih tednih so me novinarji in drugi velikokrat spraševali o pastoralni viziji in glavnih nalogah nove škofije. V tem kratkem obdobju ni bilo časa za načrtovanje in pisanje programov. Eno vemo vsi: kjer ni več krščanske družbe, ne more biti prvenstvena naloga nič drugega kot nova evangelizacija. O njej je tolikokrat govoril pokojni papež, Božji služabnik Janez Pavel II., ki je bil vizionar pastoralnih potreb v novem tisočletju. Nova evangelizacija mora biti nova po gorečnosti, metodah, pristopu in izrazu. Nova po gorečnosti bo, kot nam je pred nekaj dnevi položil na srce p. Raniero Cantalamessa, če bomo vsi pastirji bolj živeli za Božjo slavo kot za svojo in če se bomo

zavedali, da sveta ne bomo spreobrnili s svojimi modrimi besedami, ampak z močjo Duha. Samo človek, ki je spremenjen in oblikovan po Kristusovi novi zapovedi, more sprožiti spreobrnjenje srca v posameznikih in skupnostih. Takšne evangelizacije se je dotaknil tudi Plenarni zbor Cerkve na Slovenskem. Priporočil nam je dialog, prizadevanje za človekovo dostojanstvo, mir, solidarnost in socialno pravičnost. Na zastavo, bandero te nove evangelizacije moramo zapisati »*Bog je ljubezen*«, ki ljubi vsakega človeka. Krščanstvo ne more osvajati iz strahu, ampak iz privlačnosti, je dejal papeški pridigar p. R. Cantalamezza.

S pomočjo nove evangelizacije, zlasti družin, novih občeštev in duhovnih gibanj, bo prišlo do premika tudi na področju duhovnih poklicev. Dolenjski del slovenskega Božjega vinograda je v minulih obdobjih rodil veliko duhovnih poklicev tako moških kot ženskih. Naj omenim duhovnika in slovničarja Metelka, slavnega misijonarja in morda kmalu svetniškega kandidata Ignacija Knoblarja, svetniške kandidate in škofo: škofa Friderika Barago, Janeza Gnidovca, mučenca Lojzeta Grozdetta, pa tudi nadškofe in škofo Alojzija Turka, Stanislava Leniča in nadškofe Alojzija Šuštarja, Franca Perka in Stanislava Hočvarja.

Prepričan sem, da bo iz tal, ki so bila od Brezic do Kočevskega roga, od Šentruperta do Bele krajine tako močno orošena z krvjo mučencev kot nikjer drugje po Sloveniji in posvečena s ponižanjem in trpljenjem Božjega služabnika škofa Antona Vovka, lahko vzklila nova pomlad verskega življenja in s tem tudi duhovnih poklicev! Pri tem računam na veliko molitveno pomoč vseh redovnih skupnosti, zlasti kontemplativnih.

7. Pri novi evangelizaciji bomo morali združiti sile kleriki in verniki, zlasti vsi župnijski sodelavci: člani ŽPS, katehisti, animatorji, člani gibanj, mladi, skavti, zakonske in molitvene skupine in drugi. Zato prav vam, dragi župnijski sodelavci, velja poseben pozdrav.

8. Praški kardinal Tomašek, velik trpin v času komunizma, je rad ponavljal: Delati je veliko, moliti je še več, trpeti pa je vse

in največ. Zato ne morem mimo vas, dragi bolniki, invalidi, ostareli in tudi na druge načine preizkušeni bratje in sestre. Vi ste Božji izvoljenci, poklicani v prve vrste evangelizacije. Računam na vašo duhovno podporo novi škofiji. Podpirajte jo s svojim darovanjem trpljenja, da bodo duhovni sadovi obilnejši.

9. Dovolite, da ob koncu izrečem priznanje in zahvalo vsem, ki ste kar koli prispevali, da je prišlo do ustanovitve škofije. Posebna zahvala gre gospodu proštu, prelatu Jožetu Lapu, ki je s sodelavci obnovil škofijske prostore, gospodu prelatu Martinu Špringerju za njihovo preureditev ter pripravljalnemu odboru za pripravo današnje slovesnosti.

Zdaj pa naj zapojejo naša hvaležna srca. Zahvalimo se Bogu za dar nove škofije. Zahvala je najboljša prošnja za nove milosti in pomoč.

V.

MURSKOSOBOŠKA ŠKOFIJA

MURSKOSOBOŠKA ŠKOFIJA

Škof ordinarij: dr. Marjan Turnšek

Stolna cerkev sv. Nikolaja

Župnije: 36

Prebivalci: 120.146

Katoličani: 95.463 oz. 79,5 % prebivalcev nove škofije; v murskosoboški škofiji živi 6 % slovenskih vernikov o3,8 % vernikov dosedanje mariborske škofije)

Duhovniki: 45

Redovniki: 11

Redovnice: 6

Dekanije: 3 – Lendava, Ljutomer, Murska Sobota

Ozemlje: 5,4 % Slovenije (14,7 % površine dosedanje mariborske škofije)

Škofijsko Marijino svetišče: Turnišče

USTANOVITVENA BULA MURSKOSOBOŠKE ŠKOFIJE

**Benedictus episcopus Servus Servorum Dei
ad perpetuam rei memoriam.**

Slovenorum fidelium spirituales necessitates diligentissime considerantes, studiosam operam damus ut illa in terra Evangelii praedicatio facilius commodiusque eveniat. Attenta igitur petitione Venerabilis Fratris Francisci Kramberger, tunc Episcopi Mariborensis, qui, audita Conferentia Episcoporum Sloveniae, ab Apostolica Sede enixe expostulavit ut, circumscriptionis ecclesiasticae sibi concreditae dismembrato territorio, nova erigeretur dioecesis, Nosmet Ipsi, favorabili exstante sententia Venerabilis Fratris Sanctis Abril y Castelló, Archiepiscopi titulo Tamadensis et in Slovenia Apostolici Nuntii, de consilio Congregationis pro Episcopis, haec quae sequuntur decernimus. Ab archidiecesi Mariborensi distrahimus intergrum territorium Vicariatuum foraneorum vulgo nuncupatorum: Lendava, Ljutomer et Murska Sobota atque ex ita distracto territorio novam constituimus **dioecesim Sombotiensem** appellandam. Novae ecclesialis communitatis sedem in urbe – Murska Sobota – statuimus templumque ibidem paroeciale, Deo in honorem S. Nicolai dicatum, ad gradum evehimus Ecclesiae Cathedralis, cunctis consentaneis concessis iuribus et privilegiis. Diocesim Sombotiensem Matropolitanae Ecclesiae Mariborensi suffraganeam facimus atque eius Episcopum metropolitico iuri Archiepiscopi pro tempore eiusdem Ecclesiae Matropolitanae subicimus. Cetera cuncta ad Juris Canonici normas exsolvantur. Ad haec tandem explenda quae per has Litteras iussimus, Venerabillem quem diximus Fratrem Sanctem Abril y Castelló deputamus, necessarias eidem tribuentes facultates etiam subdelegandi ad effectum de quo agitur quemlibet virum in ecclesiastica dignitate constitutum, onere imposito ad Congregationem pro Episcopis authenticum exemplar actus peractae executionis remittendi. Hanc denique Constitutio-

nem Nostram nunc et in posterum ratam esse volumus, contrariis quibuslibet rebus non obstantibus. Datum Romae, apud Sanctum Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus Nostri primo.

*Angelus Card. SODANO
Secretarius Status*

*Joannes B. Card. RE
Congreg. pro Episcopis Praefectus*

*Marcellus Rossetti, protonot. apost.
Bryan Chestle, protonot. apost.*

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov v trajen spomin zadeve.

Ko smo skrbno preudarili duhovne potrebe vernih Slovencev, se prizadevno potrudimo, da bi se v tisti krajini oznanjevanje evangelija laže in prikladneje izvrševalo. V rokah imamo prošnjo prečastitega brata Franca Krambergerja, takrat mariborskega škofa. Potem ko je vprašal za svet Slovensko škofovsko konferenco, je vneto zaprosil Apostolski sedež, da se na razdruženem ozemlju njemu zaupane cerkvene pokrajine ustanovi nova škofija. Zato mu mi, potem ko je naš prečastiti brat Santos Abril y Castelló, nadškof tamadski in apostolski nuncij v Sloveniji, podal ugodno mnenje in po posvetu s Kongregacijo za škofove, odločimo, kakor sledi. Iz mariborske nadškofije izločimo celotno ozemlje dekanij, ki se po domače imenujejo: Lendava, Ljutomer in Murska Sobota.

Iz tako odcepljenega ozemlja ustanovimo **škofijo** z imenom **murskosoboška škofija**. Za sedež nove cerkvene skupnosti določimo mesto Murska Sobota, tamkajšnjo župnijsko cerkev, posvečeno Bogu v čast sv. Nikolaja, povzdignemo na stopnjo stolne cerkve in ji podeljujemo vse pravice in privilegije, ki so s tem združene. murskosoboško škofijo postavimo za sufragansko Mariborske metropolitanske Cerkve, murskosoboškega škofa pa podvržemo pravnemu položaju vsakokratnega nadškofa iste metropolitanske Cerkve. Vse drugo naj se izvrši po določbah kanonskega prava. Da se izpolni vse, kar smo s tem pismom naročili, izberemo prej omenjenega prečastitega brata Santosa Abrila y Castellója. Podeljujemo mu vsa potrebna pooblastila, ki jih lahko za izvršitev vsega tu omenjenega poveri tudi naprej kateremu koli cerkvenemu dostojanstveniku. Ta pa mora poslati Kongregaciji za škofove pristen izvod o opravljeni izvršbi. Končno hočemo, naj bo ta naša konstitucija sedaj in v prihodnje pravnomočna. Vse, kar temu kakor koli nasprotuje, nima veljave.

Dano v Rimu, pri Svetem Petru, dne sedmega aprila Našega
papeževanja.

Angelo kard. SODANO
državni tajnik

Giovanni Battista kard. RE
prefekt Kongregacije za škofo

Marcello Rosseti, apostolski protonotar
Bryan Chestle, apostolski protonotar

BULA

o imenovanju murskosoboškega škofa msgr. dr. Marjana Turnška

Benedictus episcopus Servus Servorum Dei

Dilecto Filio **Mariano Turnšek**, e clero Mariborensi, hactenus Seminarii Maioris Rectori, electo primo Episcopo dioecesis Sombotiensis, salutem et Apostolicam Benedictionem. Novae dioecesi Sombotiensi, quam hodie per Constitutionem Apostolicam – Slovenorum fidelium – in Slovenia condimus, primum addere festinamus Episcopum et idoneum Pastorem. Tu, dilecte Fili, qui sacerdotii tui perfectione fructuosa maximeque Seminarii Maioris sollerti gubernatione inter sacros ibidem ministros eminuisti, aptus omnino videris ad eiusmodi grave munus obeundum. Pro Apostolica idcirco Auctoritate Nostra, sudaente Congregatione pro Episcopis, constituimus te **Episcopum novae dioecesis Sombotiensis**, cui universas simul tribuimus agendi potestates et facultates sed etiam obligationes imponimus quae cum eadem nominatione sacros ad canones cohaerent. Cum diligenter singula nuncupaveris de lege iuramenta, quorum actuum formulae ad Congregationem quam diximus tibi sunt mittendae, licebit tibi liturgica ad Ecclesiae instituta ordinationem episcopalem ubivis gentium suscipere. Cum de primo agatur communitatis Sombotiensis Episcopo, operam pariter dabis ut convenienter doceas novum illum gregem de hoc Nostro decreto tuisque partibus in eo. Multiplicatis igitur pastoralibus viribus totus iam posthac in novae Ecclesiae Sombotiensi aedificationem incumbes, cui etiam optamus ut clerus ac fidelis ibidem populus promptissima voluntate pareant. Datum Romae, apud S. Petrum, die septimo mensis Aprilis, anno Domini bismillesimo sexto, Pontificatus Nostri primo.

Benedictus PP XVI

Bruan Chestle, protonot. apost.

Benedikt, škof, služabnik božjih služabnikov

Ljubljenemu sinu **Marjanu Turnšku**, izmed mariborske duhovščine, do sedaj rektorju bogoslovnega semenišča, prve-
mu izbranemu škofu murskosoboške škofije, pozdrav in apo-
stolski blagoslov. Novi soboški škofiji, ki jo danes po Apostol-
ski konstituciji – Verni Slovenci – Sloveniji ustanovimo, hiti-
mo dodeliti prvega škofa in primernega Pastirja. Tebe, ljubljeni
sin, ki si se s plodovitim izvrševanjem svoje duhovniške službe,
najbolj pa z modrim vodenjem bogoslovnega semenišča odliko-
val med tamkajšnjimi služabniki, imamo v vseh ozirih za pri-
mernega, da boš nase vzel omenjeno breme. Potemtakem smo
z našo apostolsko oblastjo po nasvetu Kongregacije za škofo-
postavili tebe za škofa nove murskosoboške škofije. S tem ti
hkrati podeljujemo vse oblasti in pooblastila za delovanje, na-
lagamo ti tudi dolžnosti, ki so v svetih kanonih povezane z
omenjenim imenovanjem. Ko boš po zakonu skrbno izrekel
prisego glede posameznosti – izpolnjena obrazca o tem moraš
poslati prej omenjeni kongregaciji –, lahko po liturgičnih do-
ločilih Cerkve prejmeš škofovsko posvečenje, in sicer kjer koli
želiš. Ker pa gre za prvega škofa murskosoboške škofije, se
boš potrudil na primeren način obvestiti Božje ljudstvo o tem
našem odloku in o posameznih delih, ki v njem govorijo o tebi.
S pomnoženo pastoralno močjo se boš odslej ves posvetil dvi-
gu in rasti nove murskosoboške krajevne Cerkve. Želimo še to,
da naj ti tamkajšnja duhovščina in verno ljudstvo z nad vse
pripravljeno voljo izkazuje pokorščino.

Dano v Rimu, pri Svetem Petru, sedmega aprila v Gospodo-
vem letu dva tisoč šestem, v prvem letu našega papeževanja.

Papež Benedikt XVI.

Bryan Chestle, apostolski protonotar

GOVOR

**msgr. dr. FRANCA KRAMBERGERJA,
mariborskega nadškofa in metropolita
ob razglasitvi murskosoboške škofije in umestitvi
prvega murskosoboškega škofa
msgr. Marjana Turnška**

Murska Sobota, 25. junija 2006

Spoštovani g. apostolski nuncij (msgr. Santos Abril y Castelló), sobratje v škofovski, duhovniški in redovniški službi, diakoni, bogoslovci, sestre redovnice; spoštovani evangeličanski škof (Geza Erniša), evangeličanski verniki, predstavniki drugih verskih skupnosti; spoštovani predstavnik Evropskega parlamenta, predstavniki in zastopniki državne – republiške in murskosoboške mestne oblasti, drugi odlični gostje, dragi bratje in sestre!

Ko je Kristus svojim učencem razlagal o Božjem kraljestvu, jim je dejal: *»Blagor vašim očem, ker vidijo, in vašim ušesom, ker slišijo! Kajti resnično, povem vam: Veliko prerokov in pravič-nih si je želelo videti, kar vi gledate, pa niso videli, in slišati, kar vi poslušate, pa niso slišali!«* (Mt 13,16–17).

Na današnjo nedeljo, ko slovenski narod proslavlja svojo državnost in se spominjamo zgodovinskega dogodka – razglasitve samostojnosti pred 15 leti, smo zbrani tu, v Murski Soboti tudi pri zgodovinskem dogodku: pri razglasitvi nove škofije, pri posvetitvi in umestitvi prvega murskosoboškega škofa msgr. dr. Marjana Turnška. Po apostolskem nunciju smo poslušali in videli odlok Petrovega naslednika, papeža Benedikta XVI. Da, blagor nam, našim očem in ušesom. Mnogi rodovi so želeli to videti in slišati, pa jim ni bilo dano.

Upravičeno smo srečni in veseli, pa tudi hvaležni, najprej Bogu, ki po svoji previdnosti vodi zgodovino Cerkve v Sloveniji

in začenja njena nova poglavja. Hvaležni smo svetemu očetu Benediktu XVI., ki je kot pastir vesoljne Cerkve spoznal znamenja in potrebe Cerkve pri nas ter nanje odgovoril z ustanovitvijo treh novih škofij (v Celju, Novem mestu in Murski Soboti) in imenovanjem novih škofov. Hvaležni smo tudi apostolskemu nunciju, ki je v Rimu pri Svetem sedežu posredoval naše predloge; posebno skrb in naklonjenost je pokazal do ustanovitve škofije v Murski Soboti. Zahvala velja tudi dolgi vrsti zaslužnih mož – duhovnikov, ki so že v davni preteklosti na svoj način zaznamovali slovensko ozemlje na eni in drugi strani Mure, ter v duhu slovanskih blagovestnikov, sv. Cirila in Metoda skrbeli, da je slovenski narod tod ohranil vero, jezik, kulturo, dom in rod. V preroški perspektivi so pripravljali današnji dogodek: Mikloš Kūzmič (1737–1804), župnik pri Sv. Benediktu v Kančevcih, očak Slovenske okrogline; Jožef Košič (1788–1867), župnik v Gornjem Seniku, ki je prinesel Slomškovega duha v te kraje in po Slomškovem zgledu delal za omiko prekmurskega človeka; dr. Franc Ivanocy (1857–1913), ki so ga poznavalci imenovali oče ogrskih Slovencev, prekmurski Slomšek, slovenski Mojzes. Napis na njegovem grobu »*Budil in branil je narod svoj*« nam vse pove. In kdo bi mogel prezreti oba Jožefa Klekla (starejši 1874–1948; mlajši 1879–1936)!

Tudi na desni strani Mure stopajo v ospredje velike in za ves slovenski narod zaslužne osebnosti: Jakob Missia (1838–1902), prvi slovenski kardinal; še prej Peter Dajnko (1787–1873), Franc Kovačič (1867–1939), Peter Kovačič (1899–1966), Matija Slavič (1877–1958), Anton Korošec (1872–1940) idr. To niso samo imena zaslužnih duhovnikov; v njih je ovekovečena usoda slovenskega naroda in Cerkve tu, na severovzhodu naše domovine. Na poseben način pa je zaznamoval novo murskosoboško škofijo Božji služabnik Danijel Halas (1908–1945), mučenec po drugi svetovni vojni. S svojim mučeništvom, ki se je končalo v Muri, je posvetil in skrivnostno povezal obe strani reke Mure. Ta sveta povezava se danes vidno uresničuje v ustanovitvi nove škofije.

Drugi vatikanski zbor nas je poučil, da je »*škofija del Božjega ljudstva, ki je izročen pastirski službi škofa, s katerim deluje zbor duhovnikov. Ko je ta del Božjega ljudstva strnjen okoli*

svojega pastirja in je z njim po evangeliju in evharistiji zbran v Svetem Duhu, sestavlja delno Cerkev, v kateri resnično živi in deluje ena, sveta, katoliška in apostolska Kristusova Cerkev» (Š 11). Od danes se bo ta skrivnost v polnosti uresničevala v novi murskosoboški škofiji.

In o škofu uči isti koncil, da je prvi dušni pastir v škofiji, v njej izvršuje učiteljstvo, posvečevalno in vodstveno službo. Ko udejanja podoba Dobrega pastirja, je najbolj neposredna, vidna, avtentična Kristusova priča, kakor so bili apostoli. Da bi ta služba ostala skoz zgodovino neprekinjena, so si apostoli postavili naslednike. Tem so s polaganjem rok izročili dar Svetega Duha, ki so ga sami prejeli od Kristusa. S tem so jim podelili polnost svetega reda ali duhovništva. Po neprekinjeni vrsti škofov se iz roda v rod neokrnjeno ohranja apostolsko nasledstvo in duhovništvo.

Po škofu, ki ga obdajajo njegovi duhovniki, je sredi Božjega ljudstva navzoč sam Kristus kot večni in veliki duhovnik. Po škofovi službi sam Kristus oznanja evangelij, deli skrivnosti vere in pridružuje nove ude svojemu skrivnostnemu telesu, ki je Cerkev.

Zato z veseljem sprejemamo našega brata Marjana, ki ga škofje s polaganjem rok pridružujemo škofovskemu zboru in ga danes umeščamo za prvega škofa nove škofije. Zato ga, bratje in sestre murskosoboške škofije, sprejmite in spoštujte kot Kristusovega služabnika in delivca Božjih skrivnosti. Med vami mora pričevati za evangelij resnice in opravljati službo duha in pravičnosti. Ne pozabite besed, ki jih je Kristus rekel apostolom: *Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zavrača mene zavrača, kdor pa mene zavrača, zavrača tistega, ki me je poslal* (prim. Lk 10,16).

Tebi, dragi brat Marjan, ki Te je Gospod izbral izmed ljudi in Te zopet postavlja za ljudi, naj ponovim besede sv. Avguština, ki jih je naslovil svojim vernikom: *»Strah me je, kar sem za vas; v tolažbo pa mi je, da sem z vami. Za vas sem škof, z vami pa sem kristjan. Škof je ime dolžnosti, kristjan pa je ime milosti. Prvo je ime nevarnosti, drugo pa ime zveličanja«* (Sermo 340,1; PL 38, 1483).

Da, škofovsko ime pomeni službo, ne pa časti, in škof bolj koristi z delom in službo, kakor da predseduje v časti. Po besedah našega Učitelja mora biti tisti, ki je največji, kakor da je najmanjši. In kdor je predstojnik, mora biti kakor strežnik (prim. Lk 22, 26).

Kot naslednik apostolov imej vedno pred očmi Dobrega pastirja, ki pozna svoje ovce in ovce poznajo njega, – Dobrega pastirja, ki si ni pomišljal dati svojega življenja za svoje ovce, – Dobrega pastirja, ki izgubljene poišče, razkropljene pripelje nazaj, ranjene obveze, bolne pokrepča, zdrave in krepke pa obvaruje, kakor smo danes slišali v prvem berilu (Ezk 34,11–16) in evangeliju (Jn 10,11–18).

Škofovsko posvetitev prejemaš na nedeljo po prazniku Srca Jezusovega, ki je imperativ ljubezni za vsakega kristjana, koliko bolj za škofa. Ljubi vse, ki so Ti danes zaupani, posebej duhovnike, redovnike, diakone – vse, ki v kakršnem koli duhovnem poklicu s Teboj delijo Kristusovo službo. Bodi odprtega srca do evangeličanov, naših bratov in sester po veri. Murskosoboška škofija je zaznamovana z ekumenizmom ali prizadevanjem za edinost. Mnogo več je tistega, kar nas združuje, kakor pa, kar nas loči. Prepričan sem, da bodo od danes, ko Murska Sobota sprejema svojega škofa, nosilca edinosti, ekumenska prizadevanja še večja in vidnejša.

Dragi sobrat Marjan, s škofovsko posvetitvijo in umestitvijo za prvega škofa, Ti bo izročena nova škofija. Skrbi torej za vse, med katere Te Sveti Duh postavlja, da vodiš Božjo Cerkev: v imenu Očeta, njega predstavljaš v svoji delni Cerkvi; v imenu njegovega Sina, Jezusa Kristusa, ker boš opravljal njegovo službo učitelja, duhovnika in pastirja; v imenu Svetega Duha, ki Cerkev oživlja, posvečuje in utrjuje s svojo močjo.

Za sklep se želim ustaviti ob grbu nove murskosoboške škofije. Tri polja so: eno predstavlja levo stran Mure, kjer je široka Panonska ravnina in široka žitna polja v Prekmurju. Tako široko je srce prvega murskosoboškega škofa. Vse zaobjema, nima enih in drugih, vsi so njegovi. Drugo polje simbolizira desno stran Mure, ki je ovenčana z vinsko trto, simbo-

lom sv. evharistije ali daritve. Tudi škofovska služba je ena sama daritev, za ljudi, za duhovnike, za mladino, za oddaljene ali kakor koli pozabljene. Med obema poljema je Mura, nad katero se pne most. Škof je pontifex, most med eno in drugo stranjo, med verniki in duhovniki, med samimi duhovniki, še več: med krajevno in vesoljno Cerkvijo.

In sedaj vas vse povabim, da pristopimo k svetemu dejanju, k posvetitvi in umestitvi prvega škofa murskosoboške škofije. Amen.

GOVOR

msgr. dr. MARJANA TURNŠKA, prvega murskosoboškega škofa ob razglasitvi škofije v Murski Soboti in škofovskem posvečenju

Murska Sobota, 25. junija 2006

Dragi sobratje, cenjeni gostje, domači, prijatelji, dragi verniki iz domovine, zamejstva, izseljenstva in zdomstva in vsi, ki ste v duhu z nami ob televizijskih in radijskih sprejemnikih – hvala, da ste tu v tem dogodku svetne in odrešenijske zgodovine nove krajevne Cerkve!

Danes smo naredili tretji korak preurejanja zemljevida Cerkve v Sloveniji kot sad dolgoletnega snovanja in molitve. »*Bogu hvala!*« smo izrekli z evharistijo. V nadaljevanju se želim zahvaliti vam, ki ste vsak na svoj način pripomogli k ustanovitvi naše škofije.

Ekscelenca msgr. Santos Abril y Castelló, apostolski nuncij v Republiki Sloveniji, po vas se želim najprej zahvaliti svetemu očetu papežu Benediktu XVI. za ustanovitev škofije in moje imenovanje za njenega prvega škofa. V to zahvalo vključujem tudi hvaležni spomin na Božjega služabnika papeža Janeza Pavla II., ki je kot trden nosilni steber vzdan v dogodek ustanovitve te škofije. Seveda gre velika zahvala tudi Vam osebno za vse napore in modre odločitve pri dokončnem uresničenju preoblikovanja struktur Cerkve v Sloveniji.

Spoštovani nadškof in metropolit, msgr. Franc Kramberger, vesel in hvaležen sem Vam, da sem po polaganju vaših rok mogel prejeti vse tri stopnje zakramenta svetega reda. V diakona in duhovnika ste me posvetili med svojo prvo generacijo

ordinandov. V imenu nove škofije pa se vam zahvaljujem za dosedanje pastirovanje in vse napore ter križe, ki so bili potrebni, da je škofija - mati »rodila« novo. Z veseljem ostajamo povezani v naši novi metropoliji. Ob vas pa naj se zahvalim tudi prekmurskemu rojaku pomožnemu škofu msgr. dr. Jožefu Smeju. Tudi Vam, dragi rojak, hvala za vse, kar ste in kar boste storili za vašo rojstno škofijo!

Bratje nadškofje in škofje, ki ste tu zbrani, zahvaljujem se vam, da mi danes utelešate zbor škofov, ki je naslednik zbora apostolov, katerega član sem postal. Poseben pozdrav med vami velja škofom ali njihovim zastopnikom sosednjih škofij zunaj slovenskih meja v Varaždinu, Sombotelu in Gradcu, saj bomo delovali na poseben način povezani kot sestrške krajevne Cerkve.

Dragi duhovniki, diakoni in bogoslovci, hvala, da ste tu! Med vami sem se vedno počutil doma. Želim si, da bi se ta domačnost sedaj še poglobljala. Tudi vas, drage redovnice in redovniki s predstojniki na čelu, je veselje videti. Le premalo vas je v naši škofiji. Upam, da se bo vaše število povečalo. Predvsem si želim, da bi na naših tleh zrasel še kakšen kontemplativni samostan. Pristrčna zahvala tudi profesorici in profesorjem ter uslužbencem Teološke fakultete z dekanom na čelu.

Za navzočnost sem hvaležen tudi predstavnikom drugih krščanskih skupnosti. Najprej pristrčna hvala Vam, evangeličanski škof, mag. Geza Erniša! Vaša prisotnost govori o skupni poti, ki jo v tem delu Slovenije že stoletja hodita obe veliki veji krščanstva in jo želimo sedaj skupaj nadaljevati. Pozdrav in zahvala tudi predstavnikom binkoštnih in adventističnih skupnosti.

Iskreno se zahvaljujem za pozornost vsem vam, predstavniki javnega življenja, ki jo s svojo navzočnostjo izkazujejo v naši škofiji: Vam, gospod predsednik državnega sveta g. Janez Sušnik, Vam, gospod podpredsednik vlade RS g. dr. Andrej Bajuk, prav tako vsem prisotnim ministrom vlade RS, poslancem domačega in evropskega parlamenta, vsem visokim nosilcem oblasti in predstavnikom institucij slovenske vlade, predstavnikom kulturnih, izobraževalnih in gospodarskih ustanov. Po-

zdravljam vas, ekselence gospodje veleposlaniki! Zahvala tudi vsem predstavnikom oblasti na lokalni ravni. Še posebej hvala Vam, spoštovani župani občin na ozemlju naše škofije ali njihovim zastopnikom, za vaš doprinos k današnjemu zgodovinskemu dnevu. Prav posebej pa zahvala Vam, gospod župan Mestne občine Murska Sobota, za dosedanjo pomoč in sodelovanje. Naj nas tudi naprej tesno povezuje delo za skupno dobro naših ljudi.

Tudi vam, moji rodni bratje in sestre z družinami, sem kot najmlajši brat hvaležen, da ste ves čas moje poti ob meni.

Seveda pa iskrena zahvala vsem, ki ste dolgo pripravljali in oblikovali današnji praznik razglasitve soboške škofije. Najprej stolnemu župniku, g. Martinu Horvatu, nato voditeljem in članom pripravljalnih pododborov na čelu s člani krovnega odbora pod vodstvom dr. Karla Bedernjaka; iskrena zahvala tudi častnemu predsedstvu. Bog povrne vsem, ki ste pripravili lepo liturgijo, še posebej maestru g. Marjanu Potočniku z razširjenim stolnim pevskim zborom in orkestrom. Hvala, skupaj ste opravili veliko in lepo delo za Boga in ljudi!

Hvala Televiziji Slovenija, Radiu Slovenija, Radiu Ognjišče in Radiu Murski val, da smo lahko povezani z ljudmi doma in po svetu!

Seveda pa največja zahvala vam, dragi verniki nove krajevne Cerkve v Murski Soboti. Hvala, da ste prišli v tolikšnem številu in pokazali, da imate svojo novo škofijo radi! Med vas ne prihajam kot tujec. V Kristusu smo vsi eno: ni več Prekmurca ne Prleka ne Štajerca ne Madžara ne Roma ne Slovenca. Po Svetem Duhu, ki je Božja ljubezen, smo vsi eno. To ne pomeni izginotja različnosti, ki je naše bogastvo, ampak uresničevanje ljubezni, h kateri smo poklicani, ker nas Bog prvi ljubi. Prav zaradi različnosti je ljubezen možna. Svet je žejen Božje ljubezni – in samo ljubezen lahko prepriča svet. Svetost pa ga spremeni na boljše.

Posebej bi rad pozdravil vas, bolniki in invalidi, vsi trpeči bratje in sestre, in vam povedal, da niste naša rezerva, niste na

obrobju – vi ste v srcu Cerkve, ker ste lahko močno združeni s Kristusom v trpljenju. Vi ste naša moč in podpora. Posvečujte trpljenje in ga darujte!

Kedves maggar ajkú hiveim a mi Murska Sobotai pü-spökségünkben! Habár nem beszélem még maggarul, megés nem vaggok számunkra idegen. Megköszönöm hogg ma itt tetszett lenni. Isten hozott! (Dragi madžarsko govoreči verniki naše škofije, tudi za vas nisem tujec, čeprav še ne govorim vašega jezika. Hvala, da ste tu!)

Dragi Romi s Pušče in od drugod! Tudi vaše navzočnosti sem vesel in želim skupaj z vami ob Božji Materi Mariji potovati h Kristusu.

Naj ob koncu zahval vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat izrazim hvaležnost z lepo in tukaj domačo zahvalo: Bog plati!

Pogled naprej upravičuje oziranje nazaj. Hvaležni smo rodovom pred nami, da je Cerkev na pomurskih tleh že dolgo živa. Od rimskih časov, od sv. Martina preko delovanja sv. bratov Cirila in Metoda, ki bo naš glavni zavetnik, so tukaj rodovi kristjanov z vero in molitvijo posvetili pomursko zemljo in tako močno zakoreninili sveto Kristusovo Cerkev, da je bila sposobna roditi mnoge znane in nepoznane junake vere vse do božjega služabnika Danijela Halasa, za katerega poteka proces za razglasitev za svetnika. Do nedavnega so bile župnije naše nove škofije »žitnica« duhovnih poklicev. O, da bi to bile tudi poslej! Nekdaj benediktinci danes pa kapucini, salezijanci, sestre hčere Marije Pomočnice, frančiškanke brezmadežnega spočetja in križniške sestre posvečujejo to zemljo s posvečenim življenjem. In zdaj smo tu mi, tu kot znamenje in orodje odrešenja (prim. C 1) in ponovne evangelizacije odtujenih v smislu smernic Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem in vesoljne Cerkve. Predvsem čutim, da je naše osnovno poslanstvo postaviti Kristusa spet v središče – kot kristjani povsod, najbolj pa v življenju duhovnikov, družin, mladih in v ekumenskem sožitju. Naš pravi problem je, da so mnogi sredi življenja pozabili na Boga. V tem pozabljenju je treba iskati najgloblji vzrok za la-

stno nezadovoljstvo in notranjo praznino. Vsa področja življenja so prizadeta. Ponovna evangelizacija pomeni, da na novo odkrijemo in sprejmemo, da je Bog temelj in cilj, trdnost in vsebina našega življenja. Potrebni smo spreobrnjenja in verske osmislitve vsakdanjih odločitev in izbor ter novih oblik krščanskega življenja, kjer se bo ljubezen vedno bolj udeleževala v karitativnem delovanju.

Dragi duhovniki, najprej mi osredinimo vse svoje življenje okoli Kristusa! Škof in duhovnik je pristno mogoče biti le s pogledom, uprtim v Kristusovo prebodeno stran, ki je zemeljsko razodetje Božje ljubezni (prim. Benedikt XVI., Bog je ljubezen, 12). Danes »*usi iščejo*« duhovnosti. Duhovniki, naš stan in potrebe časa terjajo od nas, da smo predvsem strokovnjaki za duhovnost. Naša nenehna naloga je duhovno razlikovati dogodke in ljudi uvajati v to dejavnost duha. Postavljeni smo za duhovne očete, ki v Svetem Duhu rojevajo posameznike in župnijske skupnosti za Boga. In verniki laiki bodo lažje prepojili svet z Božjo navzočnostjo, kar je njim lastna naloga.

Tudi pomurske pokrajine se praznijo zato, ker družine bolehalo za izgubo veselja do življenja. Kristus ga v družine spet prinaša. Pastorala predzakoncev, zakoncev in družin naj postane ena naših prednostnih nalog. Očetje in matere, vi ste pomembni sodelavci škofa in duhovnikov. Medsebojna pomoč v zakonskih skupinah je gotovo ena izmed možnih poti. Družina postani spet domača Cerkev!

Mladi, v sebi nosite izjemne moči: telesne, spolne, čustvene, intelektualne, duhovne. Zelo ste bogati! Ne naredite iz teh moči le »stvari«, ki jih je mogoče kupiti in prodati. Ne bojte se vanje povabiti Kristusa in mu jih izročiti. Cerkev vas ne želi zanje opehariti, Kristus vam jih ne bo vzel. Ponudite mu jih, da bo po njih On v vas in bo po vas ljubil bližnje. Ne bojte se Cerkve, saj bi se bali sebe! Ne trgajte se od nje, saj bi se odtujili sebi! Pri tem vam želimo pomagati, med drugim tudi z razvijanjem katoliških vzgojno-izobraževalnih ustanov.

Bratje in sestre evangeličani in drugi krščanski verniki, tudi vam naj bo ustanovitev nove katoliške škofije vabilo, da bi se

še naprej z veseljem skupaj zazirali v križ in na njem Vanj, ki so ga prebodli! Naj nas ta skupni pogled poveže v pristnih ekumenskih prizadevanjih, saj lahko samo edini v ljubezni ponudimo razkristjanjenemu svetu, mnogokrat brez smisla, Kristusovo pot, resnico in življenje. Mešani zakoni in družine naših vernikov pa naj postajajo žive delavnice ekumenskega sožitja.

Jezusovo misijonsko naročilo naj v naši majhnosti še bolj združi vse: klerike in vernike laike, predvsem sodelavce po župnijah – člane župnijskih pastoralnih svetov in župnijskih gospodarskih svetov, katehistinje in katehiste, katoliške izobražence, animatorje, člane različnih gibanj, zakonske in molitvene skupine, skavte in druge. Zato vse ponovno vabim, da vsak postane živi ud naše majhne škofije, da bo od vsega začetka lahko polno zadihala z obema kriloma svojih pljuč na obeh bregovih Mure, ki naj vedno bolj postaja »vezalje« med nami. Naš čas ni nič težji od prejšnjih, zato s pogumom naprej!

Če je bila naša škofija »spočeta« 7. aprila, na verjetni dan Jezusove smrti, se veselim, da je danes, na petnajsto obletnico naše državnosti, »rojena« in zato še z večjim veseljem ob današnjem prazniku čestitam vsem državljanom in državljanom države Slovenije!

Novo škofijo in nas vse pa naj vedno spremlja Božji blagoslov!

VI.

**NOVA NADŠKOFIJA
IN ŠKOFIJE PO ENEM LETU**

MARIBORSKA ŠKOFIJA KOT METROPOLIJA

Dr. Peter Štunf, pomožni škof

Leto 2006 je bilo za mariborsko nadškofijo in vso Cerkev v Sloveniji prelomnica, ki bo v njeni zgodovini ostala zapisana z velikimi črkami. V tem letu so se zgodile spremembe, ki so v zgodovini enkratne. Slovenska cerkvena pokrajina je bila s papeževo bulo z dne 7. aprila 2006 razdeljena na dve nadškofiji: ljubljansko in mariborsko. Dobili smo novo nadškofijo in metropolijo, s tem pa tudi novega nadškofa metropolita. Ustanovljene so bile tri nove škofije (Celje, Murska Sobota in Novo mesto), imenovana sta bila dva nova škofa: dr. Marjan Turnšek in dr. Peter Štumpf. Sedež nadškofije Maribor s svojimi službami in uradi mora odslej skrbeti za usklajeno izvajanje poslanstva na celotnem območju nadškofije. V času, ko je zaradi ustanovitve novih škofij v Murski Soboti in Celju potekal proces njunega osamosvajanja, so jima vse službe in uradi pomagale pri prvih korakih na samostojni poti. V letu 2006 so bile te službe in uradi organizirani znotraj naslednjih področij delovanja: ordinariat (glavna pisarna), splošno pastoralno področje, področje vzgoje in izobraževanja, področje dobrotelnosti in sociale, gospodarstvo in skupne službe. Delo vseh področij delovanja je usklajeval nadškof ordinarij s pomočjo svojih sodelavcev, pomožnih škofov in kanonikov, ki usmerjajo pastoralne in druge aktivnosti nadškofije. Nadškofu ordinariju so pri tem pomagala različna posvetovalna telesa.

1. Ordinarij

Dr. Franc Kramberger je na praznik sv. apostolov Petra in Pavla leta 2006 v baziliki sv. Petra v Vatikanu iz rok papeža Benedikta XVI. prejel palij, znamenje nadškofovske službe. Po 160 letih, odkar je bil Anton Martin Slomšek imenovan, posvečen in ustoličen za škofa lavantinske škofije, je dotedanja

mariborska škofija doživela pomemben dogodek. Na Slomško-vo nedeljo, 24. septembra, je bila Škofija Maribor slovesno razglašena in povzdignjena v nadškofijo in metropolijo, mariborski škof pa je bil umeščen za prvega mariborskega nadškofa metropolita. Slavnostni govornik je bil apostolski nuncij v Sloveniji msgr. Santos Abril y Castelló, navzoči so bili vsi slovenski škofje, številni gosti iz sosednjih škofij ter predstavniki družbenopolitičnega življenja. Kot duhovno pripravo na slovesno razglasitev je škofija imela tridnevno v čast bl. Slomšku. Prvi dan je bil posvečen Slomškovi posvetitvi za škofa, na praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda, 5. 7. 1846 v Salzburgu. Drugi dan so premišljevali prvo pastirsko pismo, ki ga je škof Slomšek pisal duhovnikom lavantinske škofije, kjer je razčlenil svoje škofovsko geslo: »Vse v večjo čast Božjo in zveličanje duš.« Tretji dan so razmišljali o pastirskem pismu vernikom, ki ga je Slomšek pisal na dan ustoličenja za lavantinskega škofa.

2. Splošna pastoralna področja

Ti zgodovinski dogodki so zaznamovali potek pastoralnih dejavnosti po vsej nadškofiji. *Pastoralna služba* je usklajevala dejavnosti na škofijski ravni, da bi pastoralno življenje nadškofije zagotavljalo duhovno hrano in smernice delovanja vsega božjega ljudstva. V okviru *Pastoralne službe* je bil ustanovljen *Urad za laike* že eno leto prej. Namenjen je pastoralni laikom, da bi bili prek njega bolj povezani z nadškofijo, ta pa bi z njegovo pomočjo izrazila podporo in skrb do vprašanj laikov. *Urad za katehezo* je nadaljeval s stalnim izobraževanjem laičkih sodelavcev, še posebej zaposlenih asistentk in referentk za katehetsko dejavnost po župnijah, prav tako s pripravo gradiv in smernic za katehezo. Mariborska metropolija redno zaposluje 21 katehetskih sodelavk, ki delujejo v 50 župnijah. Njihovo delovanje, poleg rednega osnovnošolskega verouka, vključuje še vrsto dejavnosti: vodstvo bibličnih, mladinskih in molitvenih skupin, pripravo na katehumenat, vodstvo pevskih zborov, pripravo in vodenje duhovnih vaj, počitniških dni, oratorijev, župnijskih slovesnosti in drugo. Mnoge sodelavke sodelujejo pri pripravi župnijskega lista in pomagajo v župnijski pisarni, pri izvedbi lokalnih akcij, krožkov, šmarnic in drugih dejavnosti. *Pastoralni urad za družino* širi svoje dejavnosti, saj po-

staja problematika družin zaradi zmanjševanja števila porok in vse pogostejših ločitev čedalje bolj pereča. Poslanstvo *Nadškofijskega odbora za mladino* je v načrtu mladinske pastoralne izraženo z besedami: »Z mladimi ustvarjati skupnosti, v katerih bodo sprejeti in kjer bodo v srečevanju s seboj in z bližnjim odkrili in sprejeli Jezusa Kristusa, jih v teh skupnostih spremljati v osebni rasti in jih pripravljati na odgovorno gradnjo občestev in civilizacije ljubezni.« Na tem temelju odbor načrtno pristopa k mladinski pastoralni, ki vključuje določanje ciljev, prioritet, programov in usposabljanje nosilcev. Pri načrtovanju sodelujejo dekanjski referenti za mladino, predstavniki gibanj in redov ter zunanji sodelavci. *Katoliški študentski center Sinaj* je nadškofijska ustanova, namenjena okrog 25.000 mladim, ki študirajo v Mariboru. Čas študija je zahteven in mladi so danes izpostavljeni mnogim pritiskom, ko je treba razločevati, kaj je zares vredno in kaj ne. *Sinaj* študentom ponuja zdravo okolje za osebno duhovno rast v smeri krščanskih in splošnočloveških vrednot. Dejavnosti *Sinaja* potekajo na štirih vsebinskih področjih: duhovnost, kultura, izobraževanje in družbeno ter družbeno aktivnost. Poseben poudarek je dan kakovosti odnosov ter učenju življenja v skupnosti, saj je to področje v naši družbi potisnjeno na rob. Nadškofija posveča posebno skrb številnim oblikam duhovne poklicanosti tistih vernikov, ki se odločajo slediti božjemu klicu in svoje življenje posvetiti v številnih možnostih služenja Bogu in ljudem. *Center za duhovne poklice* poleg rednih sej, študijskih srečanj in izdaj tiskovin pripravlja zanimive dejavnosti, ki udeležencem poskušajo približati kulturo duhovne poklicanosti. *Galerija Ars sacra* vse bolj izpolnjuje svoje poslanstvo s tem, da daje ustvarjalcem možnost, da svoj verski navdih izražajo v umetniških stvaritvah. Dejavnost galerije je tudi priprava razstav.

3. Področje vzgoje in izobraževanja

Slomškovo dijaško semenišče skrbi za pomoč srednješolskim fantom, da na osnovi krstne poklicanosti odkrijejo klič duhovnega poklica. Tako jim omogočajo ustrezno rast, to je duhovno in človeško zorenje. Vsakodnevno življenje semenišča je polno osebnih in verskih praznovanj, interesnih dejavnosti, učnih ur, molitve, obiskov in podobnega. Rektor in spiritual *bogoslov-*

nega semenišča sta v rednem stiku s starši in župniki semeniščnikov, saj vsi sodelujejo pri njihovem človeškem in duhovnem oblikovanju v občutljivih letih dozorevanja. Duhovniški kandidati soboške, celjske in mariborske škofije se pripravljajo na svoje poslanstvo v mariborskem bogoslovju. Zaskrbljivo je majhno število vstopov, saj predvsem celjska in mariborska škofija čutita močno pomanjkanje duhovnikov. Vse več župnij je v soupravi, kar duhovnikom otežuje opravljanje njihovega poslanstva. Prvi vzrok je pomanjkanje otrok, drugi, da se vse manj mladih more identificirati s tem poklicem. Duhovnik v družbi nima svojega prostora, saj še vedno nima urejenega statusa. Duhovnikov poklic, ki se zdi marsikomu nekoristen in nepomemben, o njem se v šolah ne govori, ko se govori o poklicih.

Nadškofijska teološka knjižnica Maribor si prizadeva, da bi s svojim delovanjem prispevala svoj delež h kulturni podobi nadškofije, hkrati pa naj bi s svojim znanstvenim fondom omogočala razvoj teološkega študija na Teološki fakulteti. *Zavod Antona Martina Slomška* je bil ustanovljen z namenom, da v njegovem okviru prične delovati Škofijska gimnazija Antona Martina Slomška. Poleg gimnazije deluje v okviru Zavoda *študentski dom*, vrtec *Hiša otrok* in *dijaški dom*. Na Urbanski 30 se načrtuje vzpostavitev sistema medgeneracijskega dialoga, ki bo poleg vrta, ki deluje po načelih pedagogike montessori, vključeval še osnovno šolo, dom za starejše, glasbeno šolo in izobraževanje odraslih. Lokacija in velikost stavbe omogočata razvoj koncepta, ki bo temeljil na medgeneracijskem dialogu in bo prvi tovrstni koncept pri nas, saj gre za enovit kompleks, kjer bodo med seboj povezane vse ustanove.

Nadškofijska orgelska šola (NOŠ) izobražuje bodoče organiste. Šolanje traja štiri leta. Po opravljenih izpitih prejmejo učence in učenci diplomo organista in zborovodje pri bogoslužju. Tisti, ki štiriletnega programa šole ne zmorejo, imajo možnost dveletnega programa: pouk orgel, liturgike in organologije. Ljubitelji orgelske igre s srednjo ali visoko glasbeno izobrazbo pa lahko vpišejo samo orgle, liturgiko in organologijo.

4. Področje krščanske dobrodelnosti

Na področju delovanja *Nadškofijske karitas Maribor* (NKM) je redno delujočih 120 *Župnijskih karitas* (ŽK). Prosilci prejemajo

pomoč v hrani, higienskih potrebščinah; pomoč pri plačilu položnic (najemnina, ogrevanje, električna, dodatno zdravstveno zavarovanje, zdravila itd.), pomoč v izrednih razmerah (nesreče, bolezni), in, kjer je potrebo, hitro pomoč in druge storitve socialnih programov (sprejemališče za brezdomce, brezplačna ambulanta s posvetovalnico za osebe brez obveznega zdravstvenega zavarovanja, terapevtsko pripravljalni center in informacijske pisarne za odvisnike in njihove svojce in svetovalnica Karitas). Poleg pomoči družinam in posameznikom ŽK in NKM posebno pozornost posvečajo otrokom in starejšim. Več članov ŽK obiskuje novorojenčke in otroke v bolnišnicah. Skoraj vse ŽK organizirajo družabna srečanja in priložnostne obiske za stare župljane. NKM je organizirala izobraževanje prostovoljcev Karitas. Vsebina izobraževalnih srečanj obsega predstavitve stisk sodobnega časa in njihov vpliv na življenje posameznikov in družin, predstavitve socialne slike v Sloveniji in osrednje naloge Karitas, vloge karitativnih delavcev pri reševanju stisk ter predstavitve programa Zaupanje in letovanja otrok in družin. Prav tako se povečuje tudi povpraševanje po pravnem svetovanju. Poleg humanitarne dejavnosti NKM izvaja še socialno dejavnost in programe aktivne politike zaposlovanja. V okviru teh programov delujejo npr. sprejemališče za brezdomce, Terapevtski center Maribor in mreža informacijskih pisarn za odvisnike, brezplačna ambulanta za osebe, ki nimajo urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja, svetovalnica NKM ter nekaj programov aktivne politike zaposlovanja, kot so npr. javna dela ter drugi programi za pomoč starejšim ali dolgotrajno brezposelnim osebam.

5. Gospodarske in skupne službe

Za izvajanje svojega poslanstva si mora tudi nadškofija, enako kot vse druge primerljive ustanove, zagotoviti ustrezna finančna in materialna sredstva. Zanje je odgovorna *Gospodarska uprava*. Nadškofija Maribor pridobiva materialna sredstva za svoje delovanje iz različnih virov (Gospodarstvo Rast, d. o. o., Slomškova družba, d. o. o., družbe Krekovega sistema). Gospodarjenje s premoženjem še zdaleč ne zavzema tolikšnega deleža v delovanju nadškofije v primerjavi z obsežnim pastoralnim delovanjem, kot se javnosti pogosto prikazuje, kljub vse-

mu pa je pridobivanje gmotnih sredstev nepogrešljivo. Najbolj zlahten vir pridobivanja sredstev so darovi vernikov, ki bodo vedno pomenili »dar uboge vdove«. Ta dar prinaša Cerкви posebno blagoslov in božjo naklonjenost. Nadškofija Maribor zaposluje tudi laike v *finančno-računovodski službi, splošno pravni in kadrovski službi, službi za investicije in vzdrževanje, službi za informatiko in službi kontrolinga* ter nudi podporo tako pastoralnim enotam nadškofije kakor tudi povezanim pravnim in fizičnim osebam, kot npr. župnijam, duhovnikom, cerkvenim zavodom in drugim ustanovam. Mnogo aktivnosti, ki se v skupnih službah izvajajo, se nanašajo tudi na delovanje katoliške Cerkve v Sloveniji. Nadškofija Maribor ima dvočlansko gospodarsko upravo – ravnatelj in član uprave.

Poročilo o pastoralnem, vzgojnem, karitativnem in gospodarskem delovanju mariborske nadškofije v času ustanovitve novih škofij v Sloveniji želi prikazati njeno organiziranost, funkcionalnost, predvsem pa učinkovitost. Vse to ni nastalo čez noč, ampak je sad dolgotrajnih naporov in prizadevanj nadškofa ordinarija, njegovih pomočnikov in vseh odgovornih za določena področja ter njihovih sodelavcev. Mnogi si še vedno želijo, da bi Cerkev ostala v zakristiji, nemo opazovala dogajanja v družbi in ostala nedejavna. Edino, kar še dopuščajo, je njena dobrodelna aktivnost. Zato si želijo »revno Cerkev«, kar pa v bistvu pomeni »Cerkev, ki je sploh ne bi bilo«. Odrešenjsko delo Jezusa Kristusa je velikopotezno in ne prenese drobiža ter minimalnosti zaradi skoposti in neiskrene pravičnosti. Jezus je za večni blagor vseh ljudi daroval svoje življenje na križu. Podaril nam je torej samega sebe. Tako lahko različna dela v Cerкви postanejo dragocen dar Bogu, če jih plemeniti ljubezen. Zato mnogi še vedno po svojih zmožnostih prispevajo vse potrebno za življenje in delovanje Cerkve in izpolnjujejo naročilo apostola Petra: »Lepo živite med pogani, tako da bodo, čeprav vas zdaj obrekujejo kot hudodelce, sprevideli vaša dobra dela in slavili Boga na dan obiskanja« (1 Pt 2,12).

CELJSKA ŠKOFIJA

po enem letu delovanja

Jože Kužnik, generalni vikar

Ob nastanku celjske škofije je morala nova škofija začeti tako rekoč iz nič. Ni bilo prostorov za bivanje škofa in drugega osebja za škofijske ustanove, niti prostorov za škofijske urade. Škofija se je morala soočiti tudi z velikim pomanjkanjem osebja za vodstvene in druge pastoralne naloge. Da bi lahko uredili najnujnejše stvari za delovanje škofije, je do septembra 2006 vse posle za celjsko škofijo opravljala mariborska nadškofija. V tem času smo v Celju pripravljali prostore za škofijske urade ter stanovanje za škofa, generalnega vikarja in škofovega tajnika. Prostore za škofijsko upravo smo najeli v stavbi Mohorjeve družbe, in sicer celotno prvo nadstropje stavbe, v katerem smo uredili pisarne za škofijski ordinariat in stanovanje za generalnega vikarja. Te prostore nameravamo odkupiti. Prav tako smo od mestno-opatijskega urada Celje odkupili stavbo bivše kaplanije, v kateri smo uredili škofovo in tajnikovo stanovanje.

1. Škofijske strukture

Takoj po dejanskem začetku delovanja škofije smo vzpostavili najnujnejše organe. Najprej smo ustanovili *duhovniški in gospodarski svet*, *zbor svetovalcev*, proti koncu leta 2006 še *škofijski pastoralni svet*. Glede pastoralne usmeritve v škofiji smo si zastavili cilj: čim prej pripraviti pastoralni načrt, da bi lahko bolj uspešno načrtovali in uskladili delo na pastoralnem in oznanjevalnem področju v škofiji.

Duhovniški svet (DS), ki ima 20 članov, sestavljajo trije referati: 1. za osebne zadeve duhovnikov, 2. za duhovnost in izobrazbo duhovnikov ter 3. za duhovniško solidarnost. Poleg teh referatov ima DS tudi posebno komisijo za duhovne poklice. Izmed članov DS je škof izbral *zbor svetovalcev (ZS)*; 8 članov). DS se sestaja dvakrat letno, zbor svetovalcev pa enkrat mesečno.

Gospodarski svet (GS), ki skrbi za gospodarske zadeve škofije, sestavlja šest članov, polovica je laikov. Seje ima občasno.

Škofijski pastoralni svet (ŠPS) šteje 22 članov, večina je laikov. ŠPS ima pet komisij: 1. komisijo za oznanjevanje, 2. za mladinsko pastoralo, 3. za družino, 4. za bogoslužje in cerkveno glasbo ter 5. komisijo za dobrodelnost (karitas). ŠPS je že na prvi seji izpostavil prioritete pastore v celjski škofiji: mladi, družina in dobrodelnost. Voditelj ŠPS, klarinetinec mag. Branko Cestnik, je predstavil osnovne smernice za izdelavo pastoralnega načrta škofije. V prvem letu delovanja celjske škofije se je ŠPS sestel dvakrat, vmes so se sestale posamezne komisije in načrtovale delo.

2. Pastoralni načrt

Na podlagi dela teh komisij je voditelj pripravil delovno gradivo za *pastoralni načrt*, ki ga bodo člani ŠPS obravnavali na jesenski seji ŠPS-a (29. 9. 2007). V delovnem gradivu pastoralnega načrta z naslovom *Pastoralne prioritete za prvih sedem let nove škofije* je zastavljen splošni cilj in nekateri posebni cilji.

Krovno vodilo in splošni cilj pastoralnega načrta je: »Narediti iz celjske škofije dinamično, povezano in misijonsko goreče krščansko občestvo.« Poleg splošnega cilja so v načrtu predstavljene štiri pastoralne prioritete, ki naj bi jih uresničili: 1. okrepiti sodelovanje pastoralnih struktur in dejavnosti na ravni škofije, župnij in združenj; 2. okrepiti vzgojo v veri naše mladine; 3. pomagati zakoncem in družinam, da bodo živele krščansko in v veri vzgajale otroke; 4. pospeševati dobrodelnost.

Da bi mogli to uresničiti, si bomo prizadevali, da bi, kolikor je mogoče, vse vernike vključili v pastoralno delo in da bi si vzgojili nove pastoralne sodelavce, ki nam jih sedaj močno primanjkuje. Prav tako si bomo prizadevali, da bi okrepili mladinsko pastoralo. Velik pomen polagamo tudi skrbi za zakonce in karitativni dejavnosti. O vsem tem se bomo pogovarjali na jesenski seji ŠPS-a (29. 9.), ugotovitve in izsledke pa bomo skušali posredovati preko dekanijskih pastoralnih dnevov (18. 11.) in udejanjiti s pomočjo župnij.

3. Kaj smo uresničili v letu obstoja celjske škofije?

Škofija je v prvem letu svojega obstoja začela z redno bogoslužno in pastoralno dejavnostjo (slovesne maše v stolnici,

posvečenja, birme, vizitacije in obiski škofa po župnijah ipd.). Poleg tega pa se je dogajalo še marsikaj drugega.

Kot je bilo že omenjeno, smo najprej uredili stanovanja za osebe in ustanovo: za škofa, generalnega vikarja in škofovega tajnika ter osnovne prostore za škofijske ustanove.

V tem času smo imeli dve seji DS-a in dve seji ŠPS-a. Na posebnih sestankih so se zbrali člani posameznih komisij in odborov. Trikrat v tem letu je bila tudi seja dekanov celjske škofije.

Organizirali smo več predavanj o Svetem pismu.

Ustanovljena je bila *Škofijska Karitas Celje*, ki je tudi dobila osnovne prostore za delovanje. Za voditelja *Škofijske Karitas* je bil imenovan Rok Metličar, župnik na Sladki Gori.

Komisija za duhovne poklice je pripravila 3. junija 2007 v Novi Štifti škofijsko molitveno srečanje članov *Molitvene zveze za duhovne poklice (MZDP)*. Odziv molivcev je bil razveseljujoč. Ista komisija je pripravila tudi molitveni dan za duhovne poklice v Petrovčah (22. 9. 2007).

Ob prihodu »lučke miru« se je škof Anton Stres v stolnici srečal z mladimi iz vse škofije, v začetku poletja (12. 6. 2007), pa je pripravil piknik za duhovnike celjske škofije pri Sv. Križu nad Belimi Vodami. Škof se je na posebnih srečanjih sestal tudi z duhovniki vseh štirih naddekanatov.

Ob dnevu državnosti (24. 6. 2007) smo v Brestanici pripravili mašo za domovino in romanje za cerkvene pevce. Prepevali so cerkveni zbori iz Šoštanja in Velenja ob spremljavi orkestra.

Ob sto letnici kronanja brezjanske Marije Pomagaj (7. 7. 2007) je celjska škofija v velikem številu poromala na Brezje.

Ob 65. obletnici največjega poboja talcev v zaporu »Stari pisker« (22. 7. 2007) smo v Marijini cerkvi (ta stoji tik ob zidu Starega piskra), opravili spominsko spravno sv. mašo za vse žrtve totalitarnih režimov. Ob tej priložnosti je izšla knjiga *Krvave zvezde Starega piskra*, pričevanja o treh duhovnikih – mučencih Starega piskra.

2. septembra 2007 je bilo škofijsko romanje bolnikov v Brestanico.

16. septembra 2007 smo pričeli v Olimju s posebno slovesnostjo in sv. mašo praznovanje leta družine.

29. septembra 2007 bo jesenska seja ŠPS-a, 17. oktobra 2007 pa bo seja DS-a.

V pripravi je tudi *Zbornik celjske škofije*.

4. Kaj je ostalo skupnega z mariborsko nadškofijo?

Celjska škofija polagoma prevzema od mariborske nadškofije razne odgovornosti. Nekaj dejavnosti in nalog pa je ostalo skupnih. To so: – še naprej bo ostala enotna razporeditev dni celodnevnega češčenja SRT; – enotna je ostala duhovniška mašna zveza; – enotno je semenišče in bogoslovje; – skupno ostane cerkveno sodišče; – povezoval nas bo tudi Center za duhovne poklice (CDP) z listom »Nova rast«; – skupna je ostala pravna svetovalnica; – vsaj do začetka leta 2008 se bo še skupno vodila skrb za socialno zavarovanje duhovnikov; – nekatere ustanove mariborske nadškofije, bodo svoje usluge opravljale tudi za celjsko škofijo; – skupen je tudi ostal osrednji gospodarski sklad za potrebe celotne metropolije. Glede finančne delitve je bila sklenjena sporazumna pogodba, ki bo dokončno uresničena v štirih letih.

5. Odmevi na ustanovitev celjske škofije

Odmevi na ustanovitev celjske škofije so tako pri duhovnikih kot tudi pri vernikih izredno pozitivni. Duhovniki radi prihajajo na škofijski ordinariat in se tam počutijo domače. Škof se večkrat srečuje z duhovniki po župnijah, ne samo ob uradnih slovesnostih, ampak duhovnike tudi osebno obiskuje in s tem vzpostavlja tesnejše stike z njimi. Tudi verniki večkrat izražajo zadovoljstvo, da sta jim tako škofija kot škof bliže kot nekdanj. Na škofijski ordinariat se ljudje velikokrat obračajo z različnimi vprašanji, prošnjami in težavami. Skušamo jim odgovoriti in pomagati, kolikor moremo.

Zaenkrat še nismo zasledili negativnih odmevov. Morda pa nekateri oddaljeni kristjani pričakujejo, da bo škofija krila določene stroške pri popravilih cerkva in cerkvenih stavb (župnišč), ki jih po župnijah obnavljajo, vendar trenutno škofija za to nima sredstev, saj mora odplačevati najemnino ali odkup nekaterih prostorov, ki jih nujno potrebuje za svoje redno delovanje.

Celjska škofija je torej zaživela, začela je z rednim delovanjem, čeprav še ni vse tako utečeno, kakor bi moralo biti. Vendar upamo in zaupamo v božjo pomoč, da se bo iz skromnih začetkov naša škofija polagoma razrasla v učinkovito delno Cerkev, ki bo v prihodnosti lahko rodila bogate sadove za božje kraljestvo.

NOVOMEŠKA ŠKOFIJA po enem letu od ustanovitve

Božidar Metelko, Novo mesto

»Če Gospod ne zida hiše, se zaman trudijo njeni zidarji, če Gospod ne varuje mesta, stražnik zaman čuje« (Ps 127,1).

V zaupanju, da je Gospod želel na naši slovenski zemlji sezidati nove žive krajevne Cerkve, nove *ecclesiae* – skupnosti verujočih v Kristusa, se želimo in moramo zahvaliti najprej njemu, ki vodi naše dneve in naša pota do Očetovega doma, kjer bomo vsi eno v njem.

V tej luči, da smo kot manjše krajevne Cerkve lahko bolj povezani, si lahko bolj konkretno pomagamo v hoji s Kristusom in se lahko bolj vzpodbujamo, ko kdo omaguje, laže se soočamo s 'svetom', ki hoče zmagati v nas ali okrog nas. Hvaležni smo Bogu tudi za prehojeno leto mlade novomeške škofije. Močno se zavedamo, da je živi Bog med nami edini, ki more sezidati našo krajevno Cerkev v živo svetišče, mi pa dajemo na razpolago svoje srce in svoje roke, da bi mogel uresničiti tisto, kar želi in česar danes morda še niti ne doumemo.

»Toda ne prosim samo za te, ampak tudi za tiste, ki bodo po njihovi besedi verovali vame ...« (Jn 17,20).

Ko gledamo svet, okoliščine in dogajanja v drugih Cerkvah, v drugih državah in na drugih celinah, moremo biti samo hvaležni, da je med nami še toliko prizadevnih duhovnikov, ki zaupajo v dragocenost podarjenega poklica in prinašajo med naše ljudstvo tolažbo, upanje, pogum, smisel. Morda za ceno nerazumljenosti, odklona, preizkušanja, pa vendar so in ostajajo izziv pogosto tudi neverujočim ali obrobni kristjanom. Tudi v naši novomeški škofiji. Prav tako raste notranja moč te male škofije po tihem in vsakodnevnem naporu mnogih naših dolenjskih ljudi, ki zvesto ljubijo dom in zemljo in se

v skrbeh ali veselju znajo še obrniti k Stvarniku vseh stvari za prošnjo in zahvalo. In po tistih, ki skrbijo za skupno dobro, v podjetjih, javnih ustanovah ali raznih organiziranih skupinah znotraj Cerkve.

Poseben poudarek želimo dati medsebojni povezanosti duhovnikov, da jih ne bi použila preutrujenost zaradi obremenjenosti in skrbi, kar bi ogrožalo življenjsko povezanost z Gospodom, ki edini daje veselje in smisel. Za okrepitev bratskih vezi smo na zadnjo sredo v avgustu začeli z vsakoletnim duhovniškim piknikom, kjer se lahko srečamo, v miru pogovarjamo, se zdravo sprostimo. Začnemo ga z duhovno obnovo. Kdor želi več mirnega razmišljanja in molitve, se v postu udeleži vsakoletne dvodnevne duhovne obnove za vse duhovnike in redovnike škofije. V veselje nam je, da se je z novo škofijo dvignil obisk na pastoralnem tečaju, saj je del permanentnega izobraževanja duhovnikov in laikov, za kar si sami težko vzamemo čas. Prav tako nas je presenetilo veliko število vernikov in duhovnikov na škofijskem molitvenem dnevu za duhovne poklice na Marijini božji poti Zaplazu. Morda so štirje bogoslovci (ob ustanovitvi škofije je bil samo eden bogoslovec) že sad te molitve in tihe daritve bolnih, ostarelih, kakor koli trpečih, ki vsak dan in ne le enkrat na leto podarjajo Gospodu svoje težave za nove duhovnike in za svetost tistih, ki so že posvečeni. Mnogi duhovniki nimajo urejenega gospodinjstva, zato toliko bolj cenimo žene – gospodinje, ki so pripravljene skrbeti za kuhinjo in urejenost župnišč. Z njimi smo imeli duhovno obnovo na romanju k Novi Štifti na Dolenjskem in v srce Bele krajine ter se tako odločili, da bo tudi za naprej srečanje zanje v obliki enodnevnega romanja.

»Žetev je obilna, delavcev pa malo; prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev« (Mt 9,37-38).

Skrb za družine in nove duhovne poklice gre z roko v roki in skušali se bomo z vsem srcem zavzeti zanje, ne le z molitvijo, ampak najprej vsak z globljo osebno pripadnostjo Gospodu in s podaritvijo življenja zanje, pa tudi z iskanjem osebnih stikov z družinami in s tistimi mladimi, ki so bolj duhovno dovzetni. *»Žetev je velika, delavcev pa malo.«* Naša največja skrb in prošnja h Gospodu so novi duhovniški poklici. Ti pa so naj-

no povezani z zdravimi družinami, saj je duhovnik »vzet izmed ljudi in postavljen za ljudi«. Kjer je zaskrbljujoče upadanje potrebe vernikov po zakramentalnem življenju, imajo tudi mladi manj možnosti, da sprejmejo Gospodov klic v duhovništvo, saj teže doživijo identiteto duhovniškega poklica v njegovi dragocenosti. Zato je naša skrb, kako okrepiti družine in jim pomagati v času, tako nasprotnem zdravim načelom zakonskega in družinskega življenja, da bi se utrdile v Kristusovi ljubezni za premagovanje medsebojnih nerazumevanj in vsakodnevnih težav in da ne bi s tako lahkoto sprejemale miselnosti, da zvestoba ni vrednota in da je možnost ločitve njihova temeljna pravica. Hkrati pa doživljamo, kako danes Gospod prav iz najbolj trpečih družinskih situacij obuja zrele duhovniške poklice, kar nam je v zaupanje in vero, da je On »že zmagal svet« in da je Sveti Duh v Cerkvi vedno živ in ustvarjalen. Čeprav župnije izgublajo kaplane in počasi tudi župnike, saj je 13 od skupno 71 župnij v soupravi, je še bolj skrb zbujujoče, če bi ljudje izgubili potrebo po neposrednem stiku z Gospodom v evharistiji, zakramentu sprave in drugih zakramentih.

Načrtujemo permanentno izobraževanje duhovnikov, še posebno v prvih desetih letih po posvečenju (letos bo prvič nova oblika po načelu »koristno in dobro« – »utile et dulce« v Strunjanu), da bi ti »delavci«, ki so že na žetvi, rasli v spoznanju in modrosti za soočenje z zapletenimi problemi tega časa in učinkovitejšo pomoč pri svetovanju ljudem v njihovih stiskah. Želimo okrepiti tudi izobraževanje katehistinj in katehistov, vseh, ki so prisotni v neposredni verski vzgoji, saj ni vseeno, kakšno je naše versko obzorje, ko se približamo otrokom.

»Gorečnost za Tvojo hišo me použiva ...« (Ps 69,10)

Ker smo ljudje, potrebujemo tudi zunanja sredstva in načine, od organizacijskih do materialnih, ki prispevajo svoj delež v zakladnico odrešenja. V ta namen so duhovniki in laiki hitro odgovorili na škofovo prošnjo za ustanovitev svetov, komisij in drugih skupin za bolj usklajeno skupno delovanje škofije. Tako so zaživel: *duhovniški svet*, *škofijski pastoralni svet* z vsemi potrebnimi komisijami in sveti, ki jih vključuje, *škofijska Caritas* ter *duhovno-kulturno-izobraževalni center I. Friderika Barage* v nekdanji šoli in samostanu šolskih sester De Notre Dame

v Šmihelu. 6. oktobra 2006 smo blagoslovili prve prenovljene prostore. Znotraj te stavbe, ki je še v velikih prenovitvenih delih, je v tem letu stekel program *orglarske šole* z različnimi vejami glasbene dejavnosti ter novomeški oddelek *katehetsko-pastoralne šole* za osebno poglobitev vere ali za poučevanje verouka. Odbor za katehumenat je poleg redne priprave katehumenov na zakramente pripravil srečanje s škofom Andrejem Glavanom, ki je vsakemu simbolično izročil Sveto pismo.

Za reševanje materialnih vprašanj na župnijah sta bila ustanovljena *gospodarska komisija in škofijski gospodarski svet*, za posvetovanje glede umetniških del pa *umetnostno-gradbeni svet*. Ob zahvalni nedelji 2006 je škof A. Glavan med drugim zapisal: »Hvala vsem duhovnikom, redovnikom in redovnicam, katehistinjam, pevcem in vsem, ki ste škofijo vzeli za svojo in jo podpirate. Hvala duhovnikom in laikom, ki ste sprejeli v njej različne službe, naloge in članstvo v raznih svetih, komisijah in odborih. Vedno znova me je presenečala vaša pripravljenost, da svoje talente, moči in čas darujete na voljo v službo škofije« (*Sporočila slovenskih škofij*, 11/2006). Ob prvi obletnici razglasitve pa med drugim zapiše tudi: »Med slovesno počastitvijo Najsvetejšega zakramenta in med procesijo smo se Kristusu – evharističnemu Kralju in Dobremu pastirju s hvaležnim srcem zahvalili za vse, kar smo v tem letu doživeli in s skupnimi močmi in prizadevanji ter po Božji dobroti uspeli uresničiti« (*Jagode naše pastorage /Glasilo novomeške škofije/, 3/2007*).

Novo mesto je z letom 1493 prejelo zgodovinski pečat z ustanovitvijo Kolegiatnega kapitlja. Njegov predstojnik – prošt je zaradi oddaljenosti oglejskega patriarhata kot arhidiakon skozi več stoletij imel pomembno vodstveno in učiteljsko vlogo v tukajšnji Cerkvi in družbi. Seveda se je ta vloga skozi različna obdobja spreminjala, kot tudi število in dejavnost kanonikov. Z rojstvom nove škofije se je preimenoval v stolni kapitelj, čigar vloga je, kot v drugih škofijah, predvsem sodelovanje pri slovesnem bogoslužju, pomoč pri pastoralnem delu v stolnici in pri vodstvu škofije. Na praznik sv. Jožefa (19. 3. 2007), glavnega zavetnika škofije, smo slovesno ustoličili nove kanonike. Za prošta je bil imenovan sedanji generalni vikar prelat Božidar Metelko.

Za boljše poznavanje zgodovinskega ozadja ter mnogih za služnih ljudi in ustanov, ki so skozi stoletja do danes soustvarjali to družbo in ta del Cerkve, je izšla obsežna *Monografija novo-*

meške škofije (2006). Tudi to je sad skupnega dela in želje, da bi širši krog bralcev, domačinov in drugih bolje poznal okoliščine, ki so privedle do ustanovitve novomeške škofije. Ob tem lahko navedemo pristrčen odmev 79-letnega Slovence, ki je vse življenje preživel v Nemčiji, da »bi si tako knjigo želela vsaka škofija na svetu«. Gotovo bi to lahko držalo le, če bo pripomogla k resničnemu poznavanju božjega delovanja v teh krajih in v tukajšnjih ljudeh. Prav tako moremo razumevati v tem ključu dejstvo, da je TV kanal »Vaš kanal« za naj-dogodek leta izbral ustanovitev škofije. Izbira, ki bi lahko ostala dvoumna, če ne bi bilo za njo nenehnega truda za resnico, korektnost v odnosu do civilne družbe in za svobodo, ki jo daje Kristus in v kateri more »vse pripomoči k dobremu«, če smo Njegovi. To in druge svetne potrditve sprejemamo v zaupanju, da se more tudi preko takih dogodkov spreminjati odnos do Cerkve.

**»Vso svojo skrb preložite nanj,
saj On skrbi za vas« (1Pt 5,7).**

Glede na razne župnijske ustanove, ki zajemajo različne skupine ljudi, so še vedno v povojih mnoge župnijske Karitas, pa tudi Škofijska Karitas Novo mesto ni zaživela, kot bi si želeli. Seveda se ob nastanku nove škofije soočamo tudi z materialnimi potrebami, ki nas presegajo, predvsem s pomanjkanjem prostorov za urejeno delo osnovnih pastoralnih ustanov, ki so potrebne za delovanje vsake škofije: *pastoralna služba z nekaterimi odbori, škofijska Karitas, škofijski arhiv, škofijska pastoralna knjižnica*. Zato v materialnem smislu načrtujemo postavitev zdravega gospodarjenja z nepremičninami – posebno z gozdovi, iz katerih naj bi dobili vsaj nekaj sredstev za ureditev prostorov za škofijske ustanove, za obnovo prostorov Baragovega zavoda v Šmihelu in za mnoge druge potrebe naše škofije, še posebno za razne socialne programe in pomoč. Zaupamo v božjo previdnost in v dobroto ljudi.

V hvaležnosti za vse dobrote, ki nam jih je Gospod milostno izkazal v tem letu, se obračamo k njemu v prošnji, naj on vodi vse naše načrte in nas usmerja tja, kjer želi zidati svoje kraljestvo v nas in med nami, da bi bilo v našem narodu in v svetu več vstajenske Luči.

ŠKOFIJA MURSKA SOBOTA eno leto po ustanovitvi

Franc Režonja, generalni vikar

Škofija Murska Sobota je v prvem letu pogumno naredila korake v novo življenje. To novo življenje se odkriva na mnogih področjih. V novi škofiji so zaživelih naslednji sveti in ustanove: 1. duhovniški svet (DS), 2. škofijski pastoralni svet (ŠPS), 3. zbor svetovalcev (ZS) in 4. škofijski gospodarski svet (ŠGS).

Te ustanove niso samo na papirju, temveč so resnično zaživele. Člani posameznih ustanov čutijo odgovornost za uresničevanje zaupanega poslanstva. Vidni so tudi že marsikateri rezultati njihovega dela. Nekaj načrtov je zastavljenih dolgoročno, zato seveda ne moremo takoj videti uspehov in ocenjevati njihovega dela. Je pa čutiti njihovo zavzetost za resno delo, da bi se versko življenje poživilo in poglobilo in da bi tako na vseh področjih zmagovalo življenje in krščansko upanje.

Škof je prišel v škofijo z ozemlja sedanje celjske škofije, kar bi lahko bila ovira za pristne stike med škofom in duhovniki ter škofom in verniki. Vendar se je pokazal kot oče vseh škofljanov; znal je modro odločati, povezovati in združevati, zato je takoj osvojil srca vseh. Vsi naprošeni duhovniki so sprejeli službe, ki jim jih je škof zaupal. Tudi laiki so se z veseljem vključili v delo, ki jim je bilo poverjeno. Ta odnos se še pogloblja.

1. Škofijski pastoralni načrt

Škofijski pastoralni načrt se oblikuje na podlagi splošne usmeritve vesoljne Cerkve ter v povezavi z drugimi škofijami Cerkve v Sloveniji. Pastoralne naloge so iste, različne so le poti.

Tako se je škofija Murska Sobota vključila v obhajanje leta Svetega pisma in leta družine. To je naredila s slovesno razglasitvijo leta družine na Stari Gori v župniji Sv. Jurij ob Ščavnici v nedeljo, 2. septembra 2007. Pred nami je v tem letu zahtevna pastoralna naloga, da bi uredili in dopolnili pripravo na zakon.

Temu bo posvečena oktobrska pastoralna konferenca, ko se bodo zbrali vsi duhovniki in pastoralni delavci, ki delujejo v škofiji. V načrtu je tudi, da bi v vsaki župniji zaživela ena zakonska skupina. Pa tudi vse drugo pastoralno delo bo usmerjeno v rast in obogatitev družinskega življenja.

Povezava z nadškofijo in obema metropolijama ostaja. Nekatere naloge lahko opravimo samo s skupnimi močmi. Prav je, da smo povezani na slovenski ravni, saj sestavljamo enoten pastoralni prostor. Smiselno je, da kot Cerkev v Sloveniji skupno nastopamo pred Evropo in smo povezani z vesoljno Cerkvijo.

2. Sodelovanje s sosednjimi škofijami

Živimo v škofiji, ki meji na Hrvaško, Madžarsko in Avstrijo. Na Madžarskem živijo naši rojaki v Porabju, zato je naša naloga, da jim pomagamo pri ohranitvi slovenskega jezika pri bogoslužju. Želimo, da bi bila medsebojna srečanja med škofoma v Murski Soboti in Sombotelu pri reševanju verskih in narodnostnih vprašanj med Porabskimi Slovenci uspešna. Slovenska manjšina, ki živi v Avstriji in v Radgonskem kotu, je številčno majhna in tudi drugače malo opazna. Na področju Škofije Murska Sobota živijo tudi pripadniki madžarske narodnosti, za katere je bilo že doslej vzorno poskrbljeno. Naloga novega škofa je, da to raven skrbi tudi ohranja. Posebnost murskosoboške škofije je tudi, da je tu precej Romov, ki se uspešno vključujejo v življenje posameznih župnij. Druga posebnost pa je verska raznolikost (katoličani, evangeličani). Možnost ekumenskega dialoga je ne le zaželena, marveč kar nujna.

3. Razne pastoralne dejavnosti in ustanove

V murskosoboški škofiji delujeta dva *domova duhovnosti*: v Kančevcih in v Veržeju, kjer je prostor za razne tečaje, duhovne vaje in druga srečanja.

Na novo je bila ustanovljena *škofijska Karitas*, ki povezuje dosedanje delo župnijskih Karitas in spodbuja k bolj zavzetemu karitativnemu delu.

Ustanovljena je bila tudi *komisija za šolstvo in umetnostno-gradbena komisija*, ki vsaka na svojem področju načrtujeta in spodbujata nove oblike delovanja.

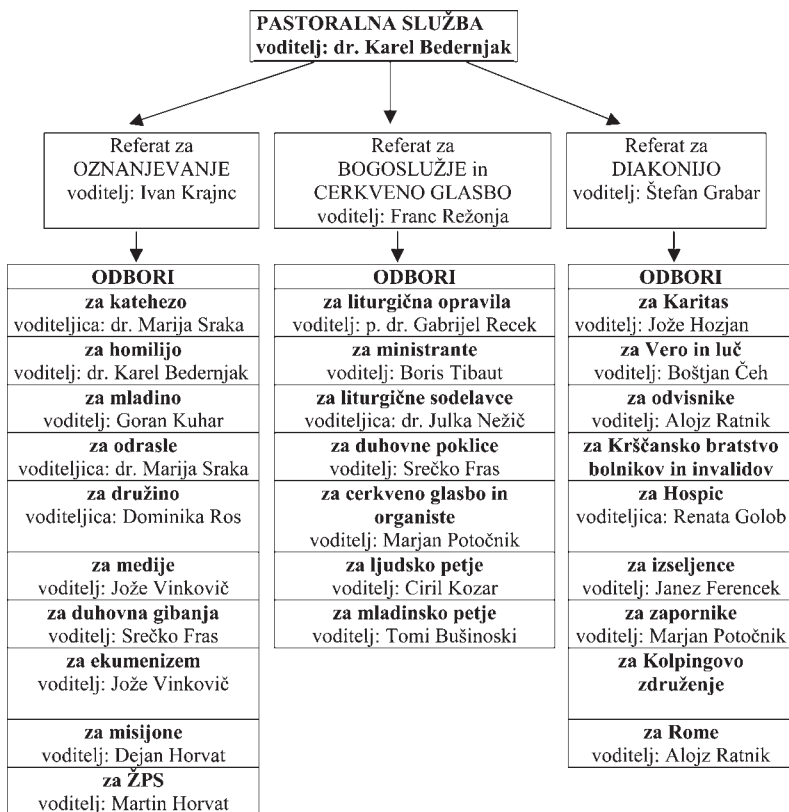
Svoje delo nadaljuje tudi *katehetsko-pastoralna šola*, ki usposablja katehete in druge pastoralne sodelavce.

Trenutni *škofijski prostori* zadoščajo za nujno delovanje, v prihodnosti pa bo treba zagotoviti še nekaj potrebnih prostorov za pastoralno in druge dejavnosti.

Odmevi duhovnikov in vernikov na enoletno delovanje škofije so pozitivni. Z veseljem lahko ugotovimo, da je bila odločitev za novo škofijo v Murski Soboti pravilna in koristna.

4. Organizacija škofije pastoralne

Škof ordinarij msgr. dr. Marjan Turnšek

POST SCRIPTUM

Spremna beseda

Rafko Valenčič, Ljubljana

Spremna beseda ima to pot poseben pomen. Čeprav je na začetku tega cerkvenega dokumenta (CD 117) objavljena spremna beseda mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, tedanjega predsednika Slovenske škofovske konference, je zaradi drugih razlogov treba zapisati tudi ustrezno pojasnilo »post scriptum«.

Objava dokumentov o novi ureditvi Cerkve v Sloveniji se je kljub prvotnim načrtom, da bi izšla po koncu pomembnih dogodkov v letu 2006 ali vsaj pred koncem istega leta, zavlekla skoraj eno leto. Prvotni načrt je bil, da bi poleg uradnih dokumentov, ki zadevajo bodisi nove škofije bodisi novo imenovane škofove, objavili tudi grbe nove nadškofije in novih škofij, novega nadškofa in škofov ter njihove slike. Takšen načrt je v marsičem odstopal od dosedanje zasnove knjižne zbirke in bi predstavljal tudi tehnične izjeme, kajti grb neke ustanove ali osebe pride do veljave šele v barvni izvedbi.

Enoletna zamuda pa je ponudila priložnost, da nove škofije zaživijo in naredijo prve korake na svoji zgodovinski poti: od nastajanja, načrtovanja in uresničevanja pastoralnih nalog, do prvih uspehov in težav. Podobno velja za novo nadškofijo, ki mora skrbeti za povezavo z novima škofijama na svojem ozemlju, pravično razdelitev osebja in gmotnih dobrin ter usklajeno (so)delovanje novih ustanov. Gre za pomembne dejavnike, ki bi sicer šli v pozabo ali jih ne bi sploh zaznali ne mi ne zanamci. Tako pa bodo ostali zapisani tudi v tej obliki, s katero bodo seznanjeni ljudje našega časa in prihodnjih rodov.

Odgovorni v posameznih škofijah (v Celju, Novem mestu in Murski Soboti; v vseh treh škofijah gre za generalne vikarje) so v sklepnem delu tega dokumenta opisali prvo delovno leto novih škofij. Soočili so se z mnogimi in zelo podobnimi vprašanji:

personalnimi, prostorskimi in administrativnimi, predvsem pa pastoralnimi, ki na spoznanju obstoječega stanja zahtevajo jasno zasnovo in vizijo pastorale v duhu nove evangelizacije. Prvi in glavni razlog ustanovitve novih škofij je bil namreč pastoralnega značaja: večja pastoralna učinkovitost dosedanjih in novo načrtovanih pobud.

Analiza dosedanjih prizadevanj v novih škofijah odstira nekaj, ne pa vseh segmentov ali področij, katerim so škofje s svojimi sodelavci dali prednost. Prav je, da jih naštejemo in tudi ustrezno ovrednotimo.

1. Navzočnost škofa in škofije kot ustanove je znamenje božje bližine, ki jo v teološkem jeziku izraža beseda inkarnacija (Emanuel – Bog z nami; tudi inkulturacija evangelija v prostor in čas), v jeziku sodobnega razvoja pa beseda komunikacija – priobčevanje osebe osebi. V tem duhu je treba razumeti prizadevanja škofov, da bi bili blizu vernikom – duhovnikom in laikom. Pastoralna se izraža v poslanstvu, ne v čakanju. »Pojdite!«, »Učite!«, »Služite!«, »Iščite!«, »Ozdravljajte!«

2. Vsaka prenova temelji na osebni prenovi. Novi škofje so brez dvoma pokazali takšno pripravljenost. Na tej poti morajo vztrajati tudi duhovniki z nenehnim osebnim, duhovnim in pastoralnim usposabljanjem, prav tako laiki, ki so poklicani, da prispevajo svoj delež k osebnemu verskemu zorenju ter k graditvi cerkvenega občestva v edinosti s svojimi pastirji. Skupni naporji imajo poseben značaj: najprej v smislu pregovora »V slogi je moč«, še posebej pa prepričanja, da je vsak prejel posebno milost (karizmo), da v danih razmerah prispeva svoj zgodovinski delež. Nimajo vse generacije istih možnosti; naša je v tem privilegirana.

3. Pastoralne prioritete so pomembno vprašanje tega trenutka in vizije pastorale v posameznih škofijah v prihodnosti. Gre za pastoralni načrt na makro in mikro ravni, ki je vpet v vesoljno Cerkev in hkrati upošteva značilnosti razmer: zgodovinskih, verskih, družbenih, tranzicijskih, globalizacijskih, predvsem pa osebnostih, ki upoštevajo značaj in potrebe slovenskega človeka in kristjana. Mladina, družina, služenje (diakonija) človeku, duhovni poklici, pastoralni sodelavci na raznih področjih pastoralnega dela, zlasti na ravni župnijskega pastoralnega sveta in drugih pastoralnih pobud (npr. Karitas), družbena navzočnost krajevne Cerkve ipd.

4. Odprtost, s katero so vsi, verniki in duhovniki, sprejeli ustanovitev novih škofij in začetek njihovega obstoja, odseva pristno evangeljsko »uboštvo duha«, z drugimi besedami sprejemljivost za novo, doslej neznano. Je odsev Abrahamovske vere in napotitve v novo, obljubljeno deželo; je odziv na božji klic, ki spodbuja posameznika in občestva, naj nadaljuje pot v zaupanju v božji odrešenjski načrt, v božjo bližino in pomoč.

5. Odsotnost nekaterih segmentov pastoralnega dela je v tem trenutku sicer razumljiva, ne pa tudi opravičljiva. V teološkem izrazoslovju bi to izrazili tako-le: a) jasnost glede večje povezave trojnega poslanstva Cerkve (oznanila, bogoslužja in služenja), b) zavesti poslanstva v svetu in za svet (tudi za slovensko in evropsko družbo), c) jasnejša ekleziološka zavest, ki ne dovoljuje samohodstva, osamitve in parcialnosti, d) prizadevanje za skupno načrtovanje, pastoralno solidarnost z domačimi krajevnimi Cerkvami in z vesoljno Cerkvijo.

6. Zgodovinski dogodek, kar ustanovitev novih škofij in nadškofije vsekakor je, je mogoče razumeti samo v poglobljeni teološki in družbeni perspektivi, ki jo škofija kot krajevna Cerkve in družbena ustanova gotovo ima. Začela je obstajati pred našimi očmi, njene prihodnosti in njenega konca pa ne moremo predvideti, saj je nastala po načelu »ad perpetuam rei memoriam«. V tem pogledu ne gre zanemariti izhodišč, ki so izražena v posinodalnem dokumentu o škofovski službi *Pastores gregis* (2003) Janeza Pavla II., ki ga sicer nimamo v slovenskem prevodu, a bi nam bil ta trenutek še kako potreben.

7. Ne gre prezreti dejstva, da sta bila leta 2006 imenovana dva nova škofa: murskosoboški ordinarij dr. Marijan Turnšek in mariborski pomožni škof dr. Peter Štunf, leta 2005 pa je bil imenovan in v začetku leta 2006 posvečen ljubljanski pomožni škof dr. Anton Jamnik. Tako Slovenska škofovska konferenca šteje skupaj z upokojenim beograjskim nadškofom dr. Francem Perkom enajst članov, kar ni zanemarljivo število.

Za sklep – Priče smo bili zgodovinskim dogajanjem, tudi milostnemu času, ki nas kliče k delavnosti in odgovornosti. V veri pa vemo, da ni »nič tisti, ki sadi in zaliva, marveč tisti, ki daje rast, Bog« (prim. 1 Kor 3,6-7).

KAZALO

Franc Kramberger, Spremna beseda 5

I. PREDLOGI IN URESNIČITVE 7

Slovenska škofovska konferenca
(Pismo kard. A. Sodanu – italijansko) 9

Slovenska škofovska konferenca
(Pismo kard. A. Sodanu – slovensko) 11

Razglasitev nove nadškofije in novih škofij
(Govor nuncija S. A. y Castelloja) 13

Izjava msgr. Alojza Urana 15

II. MARIBORSKA NADŠKOFIJA IN METROPOLIJA 17

Mariborska škofija in metropolija (zemljevidi, podatki) 19

Ustanovitvena bula mariborske nadškofije
in metropolije (latinsko) 21

Ustanovitvena bula mariborske nadškofije
in metropolije (slovensko) 23

Homilija msgr. Santosa Abrila y Castellója 25

Govor msgr. Franca Krambergerja 29

III. CELJSKA ŠKOFIJA 35

Celjska škofija (zemljevidi, podatki) 37

Ustanovitvena bula celjske škofije (latinsko) 39

Ustanovitvena bula celjske škofije (slovensko) 41

Bula o imenovanju celjskega škofa
msgr. Antona Stresa (latinsko) 43

Bula o imenovanju celjskega škofa
msgr. Antona Stresa (slovensko) 45

Govor msgr. Franca Krambergerja
ob razglasitvi celjske škofije 47

Govor msgr. Anrona Stresa, celjskega škofa 51

IV. NOVOMEŠKA ŠKOFIJA 55

Novomeška škofija (zemljevidi, podatki) 57

Ustanovitvena bula novomeške škofije (latinsko) 59

Ustanovitvena bula novomeške škofije (slovensko) 61

Bula o imenovanju novomeškega škofa
msgr. Andreja Glavana (latinsko) 63

Bula o imenovanju novomeškega škofa msgr. Andreja Glavana (slovensko)	65
Govor msgr. Alojza Urana ob razglasitvi novomeške škofije	67
Govor msgr. Andreja Glavana, novomeškega škofa	71
V. MURSKOSOBOŠKA ŠKOFIJA	75
Murskosoboška škofija (zemljevid, podatki)	77
Ustanovitvena bula murskosoboške škofije (latinsko)	79
Ustanovitvena bula murskosoboške škofije (slovensko)	81
Bula o imenovanju murskosoboškega škofa msgr. Marjana Turnška (latinsko)	83
Bula o imenovanju murskosoboškega škofa msgr. Marjana Turnška (slovensko)	85
Govor msgr. Franca Krambergerja ob razglasitvi murskosoboške škofije	87
Govor msgr. Marjana Turnška, murskosoboškega škofa ...	93
VI. NOVA NADŠKOFIJA IN NOVE ŠKOFIJE PO ENEM LETU	
Mariborska škofija kot metropolija (dr. Peter Štunf)	101
Celjska škofija po enem letu delovanja (Jože Kužnik)	107
Novomeška škofija po enem letu od ustanovitve (Božidar Metelko)	111
Škofija Murska Sobota eno leto po ustanovitvi (Franc Režonja)	117
Post scriptum – Spremna beseda (Rafko Valenčič)	121
Kazalo	124

Zbirka CERKVENI DOKUMENTI

1. Papeški govori v Mehiki. Poslanica škofov iz Pueble (1979)
2. Janez Pavel II., Okrožnica Človekov Odrešenik (1979)
3. Papež Janez Pavel II., Na Poljskem (1979)
4. Veselje in veličina življenja (1980)
5. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o katezezi (1980)
6. Janez Pavel II., Na Irskem in v ZDA (1980)
7. Janez Pavel II., Afriški govori (1980)
8. Janez Pavel II., Govor v UNESCO (1980)
9. Janez Pavel II., Sveti Benedikt (1981)
10. Janez Pavel II., Okrožnica o božjem usmiljenju (1981)
11. Janez Pavel II., V ZR Nemčiji (1981)
12. Janez Pavel II., Na daljnem Vzhodu (1981)
13. Janez Pavel II., Okrožnica o človeškem delu (1981)
14. Mednarodno leto prizadetih (1982)
15. Redovniki v Cerkvi (1982)
16. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o družini (1982)
17. Janez Pavel II., Sveto leto odrešenja (1983)
18. Duhovni poklici (1983)
19. Nemški in francoski škofje o miru (1984)
20. Janez Pavel II., V Avstriji (1984)
21. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o odrešenjskem trpljenju (1984)
22. Smernice za vzgojo človeške ljubezni (1984)
23. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o redovništvu (1984)
24. Navodilo o teologiji osvoboditve (1984)
25. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o pokori in spravi (1985)
26. Janez Pavel II., Apostolsko pismo vsem mladim sveta (1985)
27. Janez Pavel II., Okrožnica apostola Slovanov (1985)
28. Dostojanstvo človeka, Bioetika (1985)
29. VI. simpozij evropskih škofov (1986)
30. Škofovska sinoda: 20 let koncila (1986)
31. Navodila o krščanski svobodi in osvoboditvi (1986)
32. Janez Pavel II., Okrožnica o Svetem Duhu (1986)
33. Kristološka vprašanja (1987)
34. Janez Pavel II., Okrožnica o Odrešenikovi Materi (1987)
35. Ekleziološka vprašanja (1987)
36. Navodilo o daru življenja (1987)
37. Janez Pavel II., Okrožnica o skrbi za socialno vprašanje (1988)
38. Tisoč let krščanstva v Rusiji (1988)
39. Veselo oznanilo evangelija in vzgoja v veri (1989)
40. Janez Pavel II., Apostolsko pismo o dostojanstvu žene (1989)
41. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda o krščanskih laikih (1989)
42. Mir v pravičnosti (1989)
43. Škofje ZDA – Papeški svet: AIDS (1990)
44. O meditaciji: Študij cerkvenih očetov (1990)
45. Janez Pavel II., Okrožnica Ob stoletnici (1991)
46. Janez Pavel II., Okrožnica Odrešenikovo poslanstvo (1991)
47. MSK: Kateheza odraslih v krščanski skupnosti (1991)

48. Janez Pavel II., Apostolska spodbuda Dal vam bom pastirjev (1992)
49. Škofovska sinoda o Evropi: Katoličani v Evropi (1992)
50. Papeški svet za družbeno obveščanje: Na pragu novih časov (1992)
51. Mednarodna teološka komisija: Eshatološka vprašanja (1993)
52. Janez Pavel II., Okrožnica Sijaj resnice (1994)
53. Ekumenski pravilnik (1994)
54. Janez Pavel II., Pismo družinam (1994)
55. Carlo Maria Martini, Cerkev in javna glasila (1994)
56. Direktorij za službo in življenje duhovnikov (1994)
57. Bratsko življenje v skupnosti (1994)
58. Janez Pavel II., Apostolsko pismo V zarji tretjega tisočletja (1995)
59. Cerkev in kultura (1995)
60. Janez Pavel II., Okrožnica Evangelij življenja (1995)
61. Komisija Pravičnost in mir pri SŠK, Izjave (1995)
62. Mednarodno leto žensk (1996)
63. Janez Pavel II., Okrožnica Da bi bili eno (1996)
64. Janez Pavel II., Govori v Sloveniji (1996)
65. Janez Pavel II., Posinodalna apost. spodbuda Posvečeno življenje (1996)
66. Papeški svet za družino, Človeška spolnost – resnica in pomen (1996)
67. Janez Pavel II., Govor na 50. generalni skupščini OZN (1996)
68. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Luč z Vzhoda (1996)
69. Papeški odbor za medn. evhar. kongrese: Evharistija in svoboda (1997)
70. Janez Pavel II., Papeški svet za družino, Zakrament sprave (1997)
71. Papeški svet za družino, Priprava na zakon (1997)
72. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika oglaševanja (1997)
73. CEI, Direktorij družinske pastorale za Cerkev v Italiji (1997)
74. Navodilo o sodelovanju laikov pri službi duhovnikov (1998)
75. Splošni pravilnik za katehezo (1998)
76. Novi duhovni poklici za novo Evropo (1998)
77. Spominjamo se: Premišljevanje o holokavstu (1998)
78. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Gospodov dan (1998)
79. Janez Pavel II., Skrivnost učlovečenja (1999)
80. Janez Pavel II., Okrožnica Vera in razum (1999)
81. CEI, Načrtovanje novih cerkva in Preureditev cerkva (1999)
82. Janez Pavel II., Pismo umetnikom (1999)
83. Papeški svet za laike, Dostojanstvo starejših ljudi (1999)
84. Janez Pavel II., Pismo starejšim (1999)
85. Papeški svet za kulturo, Za pastoralo kulture (2000)
86. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik za tretje tisočletje (2000)
87. Papeška bilična komisija, Interpretacija Svetega pisma v Cerkvi (2000)
88. Papeški svet za past. zdravstvenih delavcev, Listina zdravstvenih delavcev (2000)
89. Papeški svet za družbeno obveščanje, Etika v družbenem obveščanju (2000)
90. Izjava socialne komisije francoskih škofov, Rehabilitirati politiko (2001)
91. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Ob začetku novega tisočletja (2001)
92. Kongregacija za nauk vere, Navodilo o molitvi za ozdravljenje (2001)
93. Papeški svet za družino, Zakon, družina in zunajzakonske skupnosti (2001)

94. Kongregacija za bogoslužje, Splošna ureditev rimskega misala (2002)
95. CEL, Kako oznanjati evangelij v svetu, ki se spreminja (2002)
96. Papeški svet za družbeno obveščanje, Cerkev in internet (2002)
97. Papeška komisija za kulturne dobrine, Cerkev in kulturne dobrine (2002)
98. Janez Pavel II., Apostolsko pismo Rožni venec Device Marije (2002)
99. Kongregacija za duhovščino, Duhovnik, pastir in voditelj župnijskega občestva (2002)
100. Kongregacija za ustanove posvečenega življenja, Znova začeti pri Kristusu (2003)
101. Janez Pavel II., Okrožnica Cerkev iz evharistije (2003)
102. Kongregacija za bogoslužje in za zakramente, Direktorij za ljudske pobožnosti in bogoslužje (2003)
103. Janez Pavel II., Posinodalna apostolska spodbuda Cerkev v Evropi (2003)
104. Papeški svet za kulturo, Jezus Kristus prinašalec žive vode (2003)
105. Papeški svet za pastoralo zdravja, Cerkev, mamila in odvisnost (2004)
106. Kongregacija za katoliško vzgojo, Stalni diakoni (2004)
107. Kongregacija za verski nauk, Pismo o sodelovanju moških in žensk (2004)
108. Kongregacija za bogoslužje, Navdilo o zakramentu odrešenja (2004)
109. Papeški svet za pastoralo migrantov in potujočih, Navdilo Kristusova ljubezen do migrantov (2005)
110. Papeška biblična komisija, Judovsko ljudstvo in njegovi sveti Spisi v krščanskem Svetem pismu (2005)
111. Papež Benedikt XVI., Homilije in govori (2005)
112. Papež Benedikt XVI., Okrožnica Bog je ljubezen (2006)
113. Papež Pij XII., Okrožnica o češčenju Srca Jezusovega (2006)
114. Papež Benedikt XVI., Apostolsko potovanje na Bavarsko (2006)
115. Papež Benedikt XVI., Evharistija zakrament ljubezni (2007)
116. Papež Benedikt XVI., Apostolsko pismo - motupoprj Summorum pontificum (2007)
117. SŠK, Nova ureditev Cerkve v Sloveniji leta 2006 (2007)

ZALOŽBA
DRUŽINA

9 789612 226893